

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК
ҚҰРАЛ

БИОЛОГИЯ

ҰАТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ ОРТАЛЫҒЫ

2010

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ҰЛТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ ОРТАЛЫҒЫ

БИОЛОГИЯ
ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚҰРАЛ

Тестілер –ҰТО-ның интеллектуалдық меншігі.
ҰТО-ның рұқсатынсыз қандай мақсатта болсын, бұл тестілердің толық
не жеке парақтарының көшірмесін жасауға болмайды.

АСТАНА
2010

УДК 373.167.1: 57

ББК 28.0 я72

Биология пәні бойынша оқу-әдістемелік құрал. / Оқу-әдістемелік
Б 56 құрал. Астана: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК, 2010 – 112 б.

ISBN 978–601–260–085–8

Оқу-әдістемелік құралға биология пәні бойынша 2009 жылы Ұлттық бірыңғай тестілеуде пайдаланылған тест тапсырмаларының 25 нұсқасы енгізілген.

Оқу-әдістемелік құрал талапкерлердің ҰБТ мен кешенді тестілеуге дайындалуына көмек ретінде ұсынылады. Орта мектеп мұғалімдері тест жинағын оқу барысында оқушы білімін бақылауға пайдалана алады.

Б $\frac{4306020000}{00(05)-09}$

УДК 373.167.1: 57

ББК 28.0 я72

ISBN 978–601–260–085–8

© «Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК, 2010

КІРІСПЕ

Құрметті талапкер!

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Ұлттық тестілеу орталығы ұлттық бірыңғай тестілеуге (ҰБТ) қатысуға дайындалу мүмкіндігін ұсынып отыр.

Биология пәні бойынша ұсынылып отырған тест тапсырмаларының мазмұны биология ғылымы дамуының негізгі кезеңдері, тіршіліктің негізгі қасиеттері; біржасушалы және көпжасушалы организмдер, олардың құрлысы мен тіршілік әрекеттерінің ерекшеліктері; тірі организмдерді жіктеу принциптері, негізгі жүйелік топтар және олардың өзара байланысы, адам ағзасының құрылысы мен қызметі; жасуша теориясының негізгі қағидалары, генетика пәні және оның міндеттері; эволюциялық теорияның негізгі қағидалары; экология пәні және оның негізгі міндеттерін меңгеру дәрежесін тексереді.

Кітапша 2009 жылы ҰБТ-де пайдаланылған тест тапсырмаларынан құралған 25 нұсқадан тұрады.

Тест тапсырмалары жабық түрде беріліп, 5 жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауды ұсынады.

Сондай-ақ кітапшаға сіздерге танысып, өз білім деңгейлеріңізді саралау мақсатында логикалық тест тапсырмаларын ұсынамыз.

Кітапшадағы тест тапсырмалары үш қиындық деңгейіндегі сұрақтардан тұрады: А - жеңіл, В - орташа, С - қиын.

Жауаптың дұрыстығын тексеру үшін кітапша соңында берілген дұрыс жауап кілттерін пайдалануға болады.

Тест спецификациясы

1. Тақырыбы:

Биология пәні бойынша жалпы білім беретін орта мектеп бітірушілеріне арналған тест.

2. Мақсаты:

Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындарына қабылдау және ҰБТ өткізу.

3. Міндеттері:

1. Қорытынды аттестациялау барысында жалпы білім беретін орта мектептердің 11-сынып түлектерінің биология пәні бойынша білім деңгейін анықтау.

2. ҚР ЖОО-на қабылдау үшін жалпы білім беретін орта мектептердің 11-сынып түлектерін саралау.

4. Тест мазмұны:

Тапсырмалардың мазмұны бойынша жіктелуі сарапшылар мен әзірлемешілерден құрылған шығармашылық топтардың әзірлеп, БТМСҰО-ның бекітуімен тақырып, тақырыпшалар түрінде ұсынылады.

Тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: бірінші деңгейде – 9, екінші деңгейде – 10, үшінші деңгейде – 6 тапсырма.

Тест тапсырмалары Мемлекеттік стандарт негізінде жасалған орта мектеп бағдарламасына сай мына бағыттағы тапсырмалардан тұрады:

№	Мазмұны
01	Кіріспе
02	Тірі организмдер. Өсімдік жасушасының құрылысы
03	Тірі организмдер. Өсімдіктердің вегетативті мүшелері
04	Тірі организмдер. Өсімдіктердің генеративті мүшелері
05	Жануарлар. Жануарлардың тіршілігі туралы жалпы түсінік.
06	Көп жасушалы жануарлар
07	Бытыранықтар. Вирустар. Саңырауқұлақтар.
08	Өсімдік дүниесі.
09	Жоғарғы сатыдағы өсімдіктер.
10	Гүлді өсімдіктердің топтарға бөлінуі
11	Жануарлар дүниесі. Омыртқасыз жануарлар.
12	Желілі жануарлар.
13	Адам – биологиялық түр ретінде. Адам организміне жалпы шолу.
14	Жүйке жүйесі.
15	Тірек-қимыл жүйесі.
16	Ағзаның ішкі ортасы. Жүрек-қан тамырлар жүйесі.
17	Тынысалу жүйесі.
18	Асқорыту жүйесі.
19	Ағзада заттар және энергия алмасуы. Зәр шығару жүйесі. Тері
20	Адамның көбеюі мен жеке дамуы. Мінез-құлық және психика.

	Адам денсаулығы.
21	Цитология негіздері
22	Генетика және селекция негіздері
23	Жер бетінде тіршіліктің пайда болуы және оның дамуының алғашқы кезеңдері.
24	Эволюциялық ілімнің негіздері
25	Экология негіздері

5. Тест жоспары:

1. **Тірі организмдер** – 6 тапсырма;
2. **Тірі организмдердің көптүрлілігі** – 6 тапсырма;
3. **Адам және оның денсаулығы** – 7 тапсырма;
4. **Жалпы биология** – 6 тапсырма;
6. **Тапсырма мазмұнының сипаттамасы:**

Биология ғылымы дамуының негізгі кезеңдері; тіршіліктің негізгі қасиеттері; Біржасушалы және көпжасушалы организмдер, олардың құрлысы мен тіршілік әрекеттерінің ерекшеліктері; тірі организмдерді жіктеу принциптері, негізгі жүйелік топтар және олардың өзара байланысы; Адам организмнің құрылысы мен қызметі; жасуша теориясының негізгі қағидалары. Генетика пәні және оның міндеттері; эволюциялық теорияның негізгі қағидалары; экология пәні және оның негізгі міндеттері.

7. Тапсырмалар орындалуының орташа уақыты:

Тестінің бір тапсырмасын орындап шығуға белгіленген уақыт – 1,5 минут. Тестінің толық орындалу уақыты – 37.5 минут.

8. Нұсқалар мен тапсырмалар саны:

Нұсқалардың санын ҚР БҒМ анықтайды. Тест нұсқаларының баламалылығы:

- тестілердің спецификацияға сай құрылуымен;
- өзара ауыстыруға келетін тапсырмалардың әр түрлі нұсқаларда бір орында келуімен;
- барлық нұсқаларда қиындық деңгейінің бірдей болып келуімен жүзеге асырылады.

Бір тестіде 25 сұрақ.

9. Тапсырмалар формасы:

Берілген бес жауап нұсқасында бір дұрыс жауапты таңдау.

Нұсқау: «Таңдаған жауапты жауап парағында берілген пәнге сәйкес орынға, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет».

10. Жеке тапсырмалар мен жалпы жұмысты бағалау:

Дұрыс орындалған әр тапсырма үшін мектеп бітіруші 1 балл алады. Дұрыс орындалмаған тапсырмаға – 0 балл. Тест тапсырмасын толығымен дұрыс орындаған уақытта 25 балл алады.

11. Тапсырманың апробациясы:

Тапсырмалар республиканың жалпы білім беретін мектептерінің 11-сынып түлектерінде апробацияланады. (Шамамен алғанда 100 адамнан тұратын 2 қалалық, 2 ауылдық мектеп).

12.Тест нәтижелерінен күтілетін талдау:

1. Балдардың жиынтығына орай жалпы білім беретін орта мектеп курсы үшін аттестациялық баға қойылады.
2. Сертификатқа қойылатын ҚР ЖОО-на қабылдау конкурсына қатысуға құқық беретін тест нәтижесінде жиналған балл жиынтығы.

Тест тапсырмалары ҚР Білім және ғылым министрлігі ұсынып, бекіткен, 6-11 сыныптарға арналған оқулықтар негізінде жасалған.

Биология пәні бойынша оқу-әдістемелік құрал сіздерге ұлттық бірыңғай тестілеуге дайындалуға көмек береді.

Оқу-әдістемелік құралдың мазмұнын жақсарту бойынша ескертулер мен ұсыныстарды қабылдауға әзірміз. Біздің мекен-жайымыз: Астана қаласы, Победа даңғылы, 60. Веб-сайт: www.testcenter.kz, электрондық пошта: info@testcenter.kz, info@ncgsot.kz, факс/тел: 8(7172) 31-74-04.

1-нұсқа

1. Жидек жеміс-
 - A) шетенде.
 - B) алхорыда.
 - C) томатта (қызанақта).
 - D) шиеледе.
 - E) шабдалыда.
2. Жануар ағзасындағы ұлпалар саны
 - A) 6
 - B) 2
 - C) 5
 - D) 3
 - E) 4
3. Ағашқұлақ саңырауқұлағының жемісті денесінің басқа саңырауқұлақтардан ерекшелігі
 - A) Жемісті денесі- ақ үлпектей.
 - B) Жемісті денесі-тұяққа ұқсайды әрі өте қатты.
 - C) Жемісті денесі-түбіртек пен қалпақшадан тұрады.
 - D) Жекелеген жасушаларға бөлінген тармақталған жіпше тәрізді.
 - E) Жемісті денесі-түссіз жіпше тәрізді.
4. Орамжапырақгүлділер (шаршыгүл) жемісі:
 - A) Жидек.
 - B) Бұршаққын.
 - C) Қауашақ.
 - D) Дәнек.
 - E) Бұршаққап.
5. Ең жоғары сатыдағы омыртқалы жануарлар
 - A) Сүтқоректілер класы
 - B) Балықтар класы
 - C) Құстар класы
 - D) Жорғалаушылар класы
 - E) Қосмекенділер класы
6. Көздің бұзылуы ағзада мына дәруменнің (витаминнің) жетіспеуінен
 - A) B₁
 - B) C
 - C) B₂
 - D) A
 - E) D

7. Туберкулез қоздырғышы-
- A) туберкулез таяқшасы.
 - B) безгек паразиті.
 - C) вирустар.
 - D) инфузориялар.
 - E) амебалар.
8. Тірі материяның даму және өмір сүру заңдылықтарын зерттейтін ғылымға жатпайды.
- A) Биохимия және молекулалық биология.
 - B) Экология.
 - C) Генетика.
 - D) Химия.
 - E) Эволюциялық ілім.
9. Қызыл кітаптың ең алғаш басылымы.
- A) 1981 ж.
 - B) 1986 ж.
 - C) 1978 ж.
 - D) 1976 ж.
 - E) 1979 ж.
10. Ботаника зерттейді:
- A) Жануарларды
 - B) Бүкіл табиғатты
 - C) Өсімдіктерді
 - D) Қоршаған ортаны
 - E) Қарапайым жануарларды
11. Өсімдікке түрлі түс беретін пластидтер
- A) Хроматофор.
 - B) Хлоропластар.
 - C) Хромопластар.
 - D) Лейкопластар.
 - E) Грана.
12. Негізгі тамырдың дамуы:
- A) Ұрық тамыршасынан
 - B) Сабақтан өсіп шығатын тамырдан
 - C) Жанама тамырдан
 - D) Ұрық бүршікшесінен
 - E) Қосалқы тамырдан
13. Былқылдақденелілер үккісінің қызметі
- A) тұлғасын қаптайды.
 - B) көрсін қырып жейді.
 - C) судағы түрлері тыныс алады.
 - D) құрлықтағы түрлері тыныс алады.
 - E) қорғайды.

14. Алқым ісуі ауруына жетіспейтін химиялық элемент
- A) йод
 - B) алюминий
 - C) мыс
 - D) фосфор
 - E) кальций
15. Сіңір созылғанда, сүйек тайғанда көрсетілетін алғашқы көмек:
- A) зақымдалған жерге суық басып, қатты орап тастау
 - B) зақымдалған жерге ыстық басып, орап тастау
 - C) ширатпамен таңу
 - D) зақымдалған жерге суық басу
 - E) сіңірді дәкемен орау
16. Фагоцитоз дегеніміз:
- A) лейкоциттердің микроорганизмдерді сіңіріп қорытуы
 - B) лейкоциттер
 - C) бұзылған лейкоциттер
 - D) жасушаның бөгде заттарды ерітуі
 - E) лейкоциттердің тіршілігі
17. Сілекейдің құрамында көмірсуларды ыдырататын фермент
- A) глюкоза
 - B) аминқышқылы
 - C) гликоген
 - D) фруктоза
 - E) амилаза
18. Адам бүйрегiнiң массасы.
- A) 200г.
 - B) 160г.
 - C) 170 г.
 - D) 150 г.
 - E) 180 г.
19. Шартәрізді іші қуыс ұрық ... деп аталады.
- A) бластомер
 - B) бластула
 - C) гастрұла
 - D) зигота
 - E) жұмыртқа жасуша
20. Біржасушалы қарапайым жәндіктерде зәршығару мүшесі
- A) Жасыл без
 - B) Жабынды қабықша
 - C) Жиырылғыш вакуольдер
 - D) Несеппағар
 - E) Бүйрек

21. Усасыр жапырақөсімдік.
- A) Гүлді.
 - B) Ашық тұқымды.
 - C) Тең споралы.
 - D) Қылқанды.
 - E) Жабық тұқымды.
22. Орамжапырақ тұқымдастарында тостағанша саны
- A) 3
 - B) 2
 - C) 6
 - D) 5
 - E) 4
23. Әр түрлі жұпқа жататын пішініне қарай ажыратылатын хромосомалар:
- A) Гаплоидты
 - B) Гомологты
 - C) Соматикалық
 - D) Гомологты емес
 - E) Аллельді
24. Биологиялық объектілердің көмегімен адамға қажетті өнімдер өндіру.
- A) Микробиология.
 - B) Биотехнология.
 - C) Морфология.
 - D) Эволюция.
 - E) Экология.
25. Ағзалардың бірдей тіршілік ортасының бірдей тіршілік жағдайларына көшкен кездегі ұқсас белгілерінің дамуы.
- A) Конвергенция.
 - B) Сәйкес мүшелер.
 - C) Дивергенция.
 - D) Аналогиялық мүшелер.
 - E) Макроэволюция.

2-нұсқа

1. Тұқымдары саңылауынан төгілетін жеміс:
 - A) Сүйекше.
 - B) Қауашак.
 - C) Тұқымша.
 - D) Жаңғақ.
 - E) Дәнек.
2. Вольвокс шоғырының пішіні
 - A) Үтір
 - B) Таяқша
 - C) Шар
 - D) Спираль
 - E) Оралма
3. Жасушасы жоқ ағза:
 - A) Амебасы
 - B) Эвглена
 - C) Пеницилл
 - D) Вирус
 - E) Бактерия
4. Гидраның атпа жасушалары орналасқан.
 - A) Ауызында.
 - B) Безді жасушада.
 - C) Мезодермада.
 - D) Энтодермада.
 - E) Эктодермада.
5. Құрлықтағы ең ірі жануар:
 - A) Піл.
 - B) Кит.
 - C) Қасқыр.
 - D) Бұлан.
 - E) Бегемот.
6. Жүйке ауруларын емдейтін дәрігер.
 - A) Травмотолог.
 - B) Гематолог.
 - C) Невропатолог.
 - D) Стоматолог.
 - E) Уролог.
7. Тыныс алу мүшелерінің ауруын белгілеңіз:
 - A) Кретинизм
 - B) Гипертония
 - C) Туберкулез
 - D) Артроз
 - E) Ревматизм

8. Өсімдіктердің жаңа іріктемелері мен жануарлардың тұқымдарын жасау, жақсарту, ұсақ ағзалардың штаммаларын алу әдістерін зерттейтін ғылым:
- A) Генетика.
 - B) Экология.
 - C) Цитология.
 - D) Селекция.
 - E) Эмбриология.
9. Жер асты жер үсті мүшелері тегіс үсіп немесе қурап қалатын бір жылдық өсімдіктер тіршіліктің мына формасына жатады:
- A) Эпифиттер.
 - B) Терофиттер.
 - C) Фанерофиттер.
 - D) Хаефиттер.
 - E) Гемикриптофиттер.
10. Оңтүстік Алтайда орналасқан қорық:
- A) Алматы мемлекеттік қорығы
 - B) Ақсу-Жабағалы қорығы
 - C) Наурызым мемлекеттік қорығы
 - D) Қорғалжын мемлекеттік қорығы
 - E) Марқакөл мемлекеттік қорығы
11. Жасушалары үнемі бөлінетін ұлпа:
- A) Өткізуші.
 - B) Түзуші.
 - C) Тірек.
 - D) Фотосинтездеуші.
 - E) Жабын.
12. Телу дегеніміз:
- A) Тамыр арқылы көбейту
 - B) Өсімдіктердің тамырларын ұластыру
 - C) Өсімдіктерді тұқымнан көбейту
 - D) Қалемшелер арқылы көбейту
 - E) Бір өсімдік бөлігін екінші өсімдік бөлігіне будандастыру
13. Шаянтәрізділердің тынысалу мүшесі :
- A) Желбезектер.
 - B) Мантия.
 - C) Артқы ішек.
 - D) Өкпе.
 - E) Қысқыштар.
14. Ішкі секреция безі
- A) Сілекей безі
 - B) Ұйқы безі
 - C) Жыныс безі
 - D) Тері безі
 - E) Гипофиз

15. Іші қуыс, тығыз заттан тұратын, ұзын сүйек
- A) жамбас
 - B) жілік
 - C) қабырға
 - D) бұғана
 - E) төс
16. Жоғары қысымды қан жүретін тамыр:
- A) қылтамыр
 - B) өкпе салатамырын
 - C) салатамыр
 - D) қолқа
 - E) көктамыр
17. Қарын сөлінің құрамына кіретіндер:
- A) Трипсин мен өт.
 - B) Ферменттер, сөл мен тұз қышқылы.
 - C) Гормондар мен антиденелер.
 - D) Өт пен инсулин.
 - E) Адреналин мен дәрумен.
18. Адам организміндегі судың жалпы көлемі.
- A) 80%.
 - B) 40%.
 - C) 60%.
 - D) 30%.
 - E) 70%.
19. Цитозинге комплементарлы нуклеотид:
- A) Тимин.
 - B) Цитозин.
 - C) Аденин.
 - D) Гуанин.
 - E) Урацил.
20. Ұрықтың ана ағзасымен байланысын қамтамасыз ететін мүше:
- A) Ұрықжолдас
 - B) Өкпе
 - C) Жүрек
 - D) Жатын
 - E) Бауыр
21. Йод алынатын өсімдік.
- A) Плаун.
 - B) Шаңжапырақ (қырықжапырақ).
 - C) Саңырауқұлақ.
 - D) Балдыр.
 - E) Бактерия.

22. Күріш гүлінің формуласы
- A) $C_2 A_{3+3} Ж_{(3)}$
 - B) $C_5 A_5 Ж_6$
 - C) $C_5 A_2 Ж_4$
 - D) $T_4 K_2 A_5 Ж_5$
 - E) $T_0 K_5 A_3 Ж_2$
23. Постэмбриондық даму кезеңдері:
- A) туғанға дейінгі 1 айлық ұрық
 - B) туған сәттен басталады
 - C) туғанға дейінгі 6 айлық ұрық
 - D) бластула сатысындағы ұрық
 - E) туғанға дейінгі 8 айлық ұрық
24. Қазақстанда алғаш рет трансплотациялық жолмен қозы алған академик.
- A) Б.М.Мусин.
 - B) Ә.Есенжолов.
 - C) Н.З.Ғалнакберов.
 - D) Ф.М.Мұхамбетқалиев.
 - E) М.Ә.Ермеков.
25. Жануарлардың дене пішіні мен түсі қоршаған ортаның заттарымен сәйкес келетін бейімделушілік:
- A) Айбарланғыш.
 - B) Бүркеніш.
 - C) Жасырынғыш.
 - D) Сактандырғыш.
 - E) Қорғаныш (мимикрия).

3-нұсқа

1. Тек гүлді өсімдікке тән мүшені белгілеңіз.
 - A) Жапырақ.
 - B) Гүл.
 - C) Өркен.
 - D) Сабақ.
 - E) Тамыр.
2. Туберкулез қоздырғышы:
 - A) Пішен таяқшасы.
 - B) Кох таяқшасы.
 - C) Канцерогендік заттар.
 - D) Ауру тудыратын саңырауқұлақтар.
 - E) Вирус.
3. Алқа тұқымдасына жататын улы өсімдік
 - A) Баклажан
 - B) Картоп
 - C) Қызанақ
 - D) Болгар бұрышы
 - E) Сасық мендуана
4. Раушангүл тұқымдасына жатпайтын өсімдік:
 - A) Алма.
 - B) Алмұрт.
 - C) Шие.
 - D) Итмұрын.
 - E) Қияр.
5. Сүтқоректілердің зәр шығару мүшесі:
 - A) Қарын
 - B) Бүйрек
 - C) Өкпе
 - D) Өңеш
 - E) Кеңірдек
6. Цитоплазма
 - A) Жасуша орталығы
 - B) Іркілдек сұйықтық
 - C) Реттеуші орталық
 - D) Тығыз денешік
 - E) Бір қабат жарғақша
7. Туберкулез қоздырғышы-
 - A) Безгек паразиті.
 - B) Бактерия.
 - C) Вирус.
 - D) Амеба.
 - E) Кірпікшелі кебісше.

8. Приматтардың миы және сезім мүшелері дамыды
- A) Палеозой.
 - B) Кайнозой.
 - C) Архей.
 - D) Протерозой.
 - E) Мезозой.
9. Агроценоз-бұл:
- A) егістік жерлер
 - B) боз дала
 - C) еменді орман
 - D) тоған
 - E) жапырақты орман
10. Өсімдіктері мен жануарлары арнайы қорғалатын тұтас табиғи аймақ
- A) Қорық
 - B) Саябақ
 - C) Жылыжай
 - D) Қаумал
 - E) Қорықша
11. Өсімдікке жасыл түс беретін пластидті көрсетіңіз.
- A) Лейкопластар
 - B) Вакуоль
 - C) Хлоропластар
 - D) Хромопластар
 - E) Грана
12. Тропиктік ормандарда өсетін ағаштарда болатын қосалқы тамыр:
- A) Жемтамыр
 - B) Қосалқы тамыр
 - C) Емізік тамыр
 - D) Тіреу тамыр
 - E) Түйнек тамыр
13. Тері ауруын тудыратын кенелер
- A) кыршаян
 - B) қышыма кенесі
 - C) өсімдік кенесі
 - D) ұн кенесі
 - E) шаршылы өрмекші
14. Қалқанша безінен бөлінеді
- A) Инсулин
 - B) Андрогендер
 - C) Тироксин
 - D) Адреналин
 - E) Экстрогендер

15. Сүйекті түзетін ұлпа
- A) Жүйке.
 - B) Бұлшықет.
 - C) Дәнекер.
 - D) Жасуша аралық зат.
 - E) Эпителий.
16. Үлкен кан айналым шеңбері аяқталатын жүрек бөлігі:
- A) Сол жақ құлақша.
 - B) Оң жақ құлақша.
 - C) Қолқа.
 - D) Сол жақ қарынша.
 - E) Оң жақ қарынша.
17. Ауызда қорытылатын зат
- A) сұйық ас
 - B) көмірсу
 - C) құрғақ ас
 - D) майлар
 - E) ақуыз
18. Ұйқы безі бөлетін инсулин:
- A) Ерекше өзекке шығарылады.
 - B) Дене сыртына бөлінеді.
 - C) Ішекке бөлінеді.
 - D) Қанға бөлінеді.
 - E) Ауыз қуысына бөлінеді.
19. Жасушадағы судың мөлшері
- A) 1,0;% - 1,5%
 - B) 70% - 80%
 - C) 0,5% - 0,1%
 - D) 1,0% - 2,0%
 - E) 0,2% - 2,0%
20. Сәулелілердің кабыршақтарын-
- A) құрылыс материалы ретінде пайдаланады.
 - B) кабырғаны әктеуге колданады.
 - C) тыңайтқыш ретінде колданады.
 - D) үй салуға пайдаланады.
 - E) металлдарды тегістеп, жылтырату үшін кажет.
21. Алдыңғы аяқтары қанатқа айналған жануар
- A) Бака
 - B) Ит
 - C) Кесіртке
 - D) Құс
 - E) Жылан

22. Зеравшан аршасы жеміс беретін жыл.
- A) 10.
 - B) 30.
 - C) 20.
 - D) 40.
 - E) 50.
23. Хромосомалардың қызметі
- A) органикалық заттарды тасымалдау
 - B) тұқым қуалау
 - C) бөліну, ақпараттарды тасымалдау
 - D) көмірсуларды тасымалдау
 - E) нәруыздарды синтездеу
24. Будан ұрпақтың белгі-қасиеттерінің ата-анасынан артық болуы.
- A) Мутагенез.
 - B) Мутагендер.
 - C) Аутбридинг.
 - D) Инбридинг.
 - E) Гетерозис.
25. Гомологиялық мүшелер
- A) Көртышқан мен бұзаубастың аяқтары
 - B) Балық пен өзеншаянының желбезектері
 - C) Жарғанаттың қанаты мен тышқанның алдыңғы аяғы
 - D) Көбелек пен құстың қанаттары
 - E) Үйректұмсықтың жұмыртқа салуы

4-нұсқа

1. Организмдер туралы көп салалы ғылым:
 - A) Экология.
 - B) Валеология.
 - C) Биология.
 - D) Цитология.
 - E) Бриология.
2. Гүлдің аналығы мен аталығы –
 - A) күлтені құрайтын ішкі жапырақшалар.
 - B) гүл сағағының кеңейген жері.
 - C) гүлдің негізгі бөлімі.
 - D) тостағаншаны құрайтын сыртқы жапырақшалар.
 - E) гүлдің ең жіңішке бөлімі.
3. Денесі кірпікшелермен қапталған, цитоплазмасында бір үлкен және бір кішкене – екі ядросы болатын
 - A) Безгек паразиті
 - B) Қантышқақ амеба
 - C) Жасыл эвглена
 - D) Кірпікшелі кебісше
 - E) Кәдімгі амеба
4. Жасушаларына ядро, цитоплазма, рибосомалар, вакуольдер және жасуша қабықшасына хитин тән ағзалар:
 - A) Өсімдіктер.
 - B) Саңырауқұлақтар.
 - C) Вирустар.
 - D) Бактериялар.
 - E) Балдырлар.
5. Аскабак тұқымдас өсімдік
 - A) Орамжапырақ
 - B) Жүгері
 - C) Картоп
 - D) Қауын
 - E) Шие
6. Шеміршекті балық.
 - A) Жолақ ақула.
 - B) Табан.
 - C) Сазан.
 - D) Шортан.
 - E) Аққайран.

7. Жүйке жүйесі:
- A) тыныс алу және зәр шығару
 - B) орталық және шеткі жүйе
 - C) қанайналым және зәр шығару
 - D) қанайналым және иіс сезу
 - E) ас қорыту және қанайналым
8. Уылдырықтау - бұл:
- A) балықтардың көбею кезіндегі күрделі инстинкті мінез-қылығы
 - B) өрістегіш балықтардың шалғай жерлерді жүзіп өтуі
 - C) ұрпағына қамқорлық жасауы
 - D) көбею жағдайы
 - E) шартты рефлекс
9. Ағзада зәр түзіледі:
- A) Қуықта.
 - B) Қарында
 - C) Жүректе.
 - D) Ішекте.
 - E) Бүйректе.
10. Пиыз қабағының өңіндегі пластидтер түсі:
- A) Қоңыр
 - B) Түссіз
 - C) Жасыл
 - D) Қызыл
 - E) Сары
11. Жапырақтың жұмсақ бөлігін құрайтын жасыл ұлпа ... жатады .
- A) жабын ұлпасына
 - B) механикалық ұлпаға
 - C) түзуші ұлпаға
 - D) негізгі ұлпаға
 - E) өткізгіш ұлпасына
12. Гидра денесінде астың қорытылуы:
- A) аналық жасушаларында.
 - B) сыртқы қабатында.
 - C) дене қуысында.
 - D) ішегінде.
 - E) асқазанында.
13. II-ші жыныстық белгілердің реттелуі
- A) фермент арқылы
 - B) дәрумендер арқылы
 - C) ұйқы безінің гормоны арқылы
 - D) жыныс гормоны арқылы
 - E) Ішек арқылы

14. Кеуде қуысын қозғалысқа келтіретін негізгі бұлшықеттері.
- A) Ұшбасты
 - B) Қабырғааралық
 - C) Екібасты және балтыр
 - D) Балтыр
 - E) Үш басты, жалпақ арқа
15. Салатамыр қаны:
- A) Мочевинаға қаныққан қан.
 - B) Көмірқышқыл газына қаныққан қан.
 - C) Глюкоза мен пептидтерге қаныққан қан.
 - D) Қуыс көктамырдағы қан.
 - E) Оттегіне қаныққан қан.
16. Адам ағзасындағы ас қорыту жолының жұқпалы ауруы:
- A) Жара.
 - B) Қантышқак (дизентерия).
 - C) Колит.
 - D) Гастрит.
 - E) Цирроз.
17. Жасушадағы бейорганикалық қосылыстар:
- A) Майлар, ақуыздар (нәруыздар).
 - B) Май қышқылы.
 - C) Көмірсулар, су.
 - D) Су, тұздар.
 - E) Глюкоза, кальций фосфаты.
18. Тірі материя жаралымының ең төмен деңгейі.
- A) Биогеоценоздық.
 - B) Популяциялық.
 - C) Молекулалық.
 - D) Биосфералық.
 - E) Жасушалық.
19. Тірі организмдер биологиясын, оның тіршілік ортасындағы өзгерістерін, адамның іс-әрекетімен байланыстырып зерттейтін экология саласы
- A) Биосфера
 - B) Геоэкология
 - C) Биоэкология
 - D) Синэкология
 - E) Аутэкология
20. Жәндіктермен қоректінетін сүтқоректі
- A) Қасқыр
 - B) Ит
 - C) Түлкі
 - D) Кірпі
 - E) Мысық

21. Судың ең терең қабатында тіршілік етеді
- А) Қызыл балдыр
 - В) Ламинария
 - С) Хламидомода
 - Д) Хлорелла
 - Е) Спирогира
22. Қырыкбуынның споралары дамиды
- А) Түйнекте
 - В) Сабақта
 - С) Тамырсабақта
 - Д) Жемісінде
 - Е) Масакшада
23. Эндоситозға карама-карсы процесс.
- А) Плазмалық мамбрана.
 - В) Карноплазма.
 - С) Фагоцитоз.
 - Д) Пиноцитоз.
 - Е) Экзоцитоз.
24. Г. Мендельдің үшінші заңы
- А) Тіркес тұқым қуалау
 - В) Толымсыз доминанттылық
 - С) Біркелкілік
 - Д) Белгінің ажырауы
 - Е) Тәуелсіз тұқым қуалау
25. Биогенетикалық заңның авторы
- А) К.М.Бэр
 - В) Ч.Дарвин
 - С) Ф.Мюллер мен Э.Геккель
 - Д) А.Н.Северцов пен И.И.Шмальгаузен
 - Е) В.О.Ковалевский мен Ю.А.Филипченко

5-нұсқа

1. Жануарлар әлемін зерттейді:
 - A) Экология.
 - B) Цитология.
 - C) Зоология.
 - D) Бриология.
 - E) Ботаника.
2. Күнбағыстың гүлшоғыры:
 - A) себетгүл.
 - B) шашақгүл.
 - C) қалқанша гүл.
 - D) сыпыртқыгүл.
 - E) шокпарбасгүл.
3. Сулы ортада, дене мөлшер ұсақ тіршілік ететін көпжасушалы жәндік
 - A) Амеба
 - B) Эвглена
 - C) Гидра
 - D) Лешмания
 - E) Шұбалшан
4. Қаракүйе саңырауқұлақтары зақымдайтын дақылдар:
 - A) Астық тұқымдастарды.
 - B) Дәнді бұршақтарды.
 - C) Жеміс ағаштарын.
 - D) Техникалық.
 - E) Бақша.
5. Бағалы ауылшаруашылық дақылдары
 - A) Орамжапырақ, қарбыз, жауказын
 - B) Жүгері, бидай, карабидай, күріш
 - C) Қауын, беде, шомыр
 - D) Асбұршақ, бакбақ, сұлы
 - E) Итмұрын, раушангүл, қаракат
6. Сүтқоректілердің зәр шығару мүшелері -
 - A) Жүрек
 - B) Екі бүйрек, несепағар, қуық және тері.
 - C) Демтүтік
 - D) Өкпе
 - E) Ақуыз
7. Жұлынның рефлекстік қызметі-
 - A) Қозғалысты басқару.
 - B) Бұлшық еттердің жиырылуына әсер етеді.
 - C) Сезгіштікті қамтамасыз ету.
 - D) Асқорытуды тездету.
 - E) Қанға жұмысын реттеу.
8. Тынысалу жүйесінің ауруына жатпайтыны:
 - A) Туберкулез.
 - B) Цистит.
 - C) Тұмау.
 - D) Плеврит.
 - E) Пневмония.
9. Бүйрек ауруларын емдейтін дәрігер.
 - A) Уролог.
 - B) Дерматолог.
 - C) Кардиолог.
 - D) Хирург.
 - E) Лор.

10. Хлоропластың қызметі:
 - A) Өсімдікке жасыл түс беру.
 - B) Көбеюге қатысу.
 - C) Улы заттарды ыдырату.
 - D) Гүл, жеміске қызыл, сары түс беру.
 - E) Қор затын жинау.
11. Гүлді өсімдіктердің суды буландыратын негізгі мүшесі:
 - A) Жапырағы.
 - B) Гүлі.
 - C) Хлоропласттары.
 - D) Сабағы.
 - E) Тамыры.
12. Космекенділердің құрлыққа шығуына байланысты
 - A) Өкпе пайда болған
 - B) Қуық пайда болған
 - C) Жұқа терілі қабақтары пайда болған
 - D) Дабыл жарғағы пайда болған
 - E) Құйрығы пайда болған
13. Айырша безінен бөлінетін гормон
 - A) Тимозин
 - B) Адреналин
 - C) Паратгормон
 - D) Инсулин
 - E) Тироксин
14. Буынның шығуы:
 - A) сүйек басы тайғанда
 - B) қабығы зақымданғанда
 - C) буын қалтасы зақымдалса
 - D) сүйек зақымдалмай, сүйектің ойысы зақымдалса
 - E) сіңір созылғанда
15. Фибрин – бұл:
 - A) қан.
 - B) ерімейтін талшықты ақуыз.
 - C) қан жасушалары.
 - D) түссіз сұйықтық.
 - E) қан плазмасы.
16. Асқорыту орталығының орналасқан жүйке бөлімдері:
 - A) Орталық мида.
 - B) Мишықта.
 - C) Алдыңғы мида.
 - D) Сопақша мида.
 - E) Жұлында.
17. ДНК-молекуласында азотты негіздердің жетіспейтін түрі:
 - A) Аденин.
 - B) Урацил.
 - C) Гуанин.
 - D) Тимин.
 - E) Цитозин.
18. Тіршілік жаратылымының ең жоғары деңгейі.
 - A) Популяциялық.
 - B) Молекулалық.
 - C) Биогеоценоздық.
 - D) Биосфералық.
 - E) Ағзалық.

19. Адамға, жануарлар мен өсімдіктер әлеміне және қоршаған ортаға әсерін зерттеу мониторингі.
А) Ғарыштан бақылау.
В) Экологиялық.
С) Биосфералық.
D) Санитарлық-ұлылық.
E) Аспаптық.
20. Толық түрленіп даму сатысының саны
A) 3
B) 5
C) 2
D) 1
E) 4
21. Денесінде ұлпалары болмайтын және мүшелерге бөлінбейтін өсімді бөлік:
A) Ризонд
B) Таллом
C) Тамыр
D) Спора
E) Микориза
22. Ашық тұқымдылардың тұқымдары дамиды орын
A) Жеміс
B) Тұқым
C) Спора
D) Бүр
E) Өзекше
23. Эмбриология ғылымы
A) организмдердің жеке дамуын зерттейді
B) организм ұрығының дамуын зерттейді
C) жұмыртқа қабығын жарып шыққаннан кейінгі дамуды зерттейді
D) жануарлардың даму сатысын зерттейді
E) ұрықтың жапырақшаларын зерттейді
24. Анд (Оңтүстік Америка) орталығы ... отаны.
A) картоптың
B) жүзімнің
C) майлы тағамның
D) орамжапырақтың (қырыққабат)
E) күріштің
25. Ағзалардың қосарланған атауын- қосарлы атауізімді ғылымға енгізді:
A) Ч. Дарвин
B) Э. Геккель
C) Ламарк
D) К. Линней
E) А. Левенгук

6-нұсқа

1. Аталық және аналық жыныс жасушаларының қосылуы:
 - A) Жыныссыз көбею.
 - B) Спора арқылы көбею.
 - C) Жынысты көбею.
 - D) Вегетативті көбею.
 - E) Қос жынысты көбею.
2. Астық тұқымдасының жемістері:
 - A) қауашақ
 - B) дәнек
 - C) жидек
 - D) бұршаққап
 - E) тұқымша
3. Пластидтер болады
 - A) Вирустарда
 - B) Өсімдіктерде
 - C) Саңырауқұлақтарда
 - D) Жануарлар жасушасында
 - E) Қарапайымдыларда
4. Сабақ оқу гигиенасы
 - A) Музыканы құлаққа қойып сабақ оқу
 - B) Теледидар көре отырып сабақ оқу
 - C) Жабық, ыстық бөлмеде сабақ оқу
 - D) Алакөлденке жерде сабақ оқу
 - E) Жарық, желдетілген бөлмеде сабақ оқу
5. Тыныс алғандағы ауаның микробтар мен шаң-тозаннан тазаруы, жылынуы:
 - A) Мұрын қуысында.
 - B) Ауатамырда.
 - C) Өкпеде.
 - D) Өкпе көпіршігінде.
 - E) Кенірдекте.
6. Ұйқы безі өзегінің ашылуы
 - A) Он екі елі ішекке.
 - B) Өңешке.
 - C) Тік ішекке.
 - D) Қарынға.
 - E) Ток ішекке.
7. Бір тәуліктегі ересек адамға қажетті майдың мөлшері:
 - A) 500-700 гр.
 - B) 400-500 гр.
 - C) 300-400 гр.
 - D) 100-150 гр.
 - E) 200-300 гр.

8. Құрылысы мен шығу тегі әр түрлі, атқаратын қызметі ұқсас мүше
- A) Рудимент.
 - B) Гомологиялық.
 - C) Аналогиялық.
 - D) Атавизм.
 - E) Конвергенция.
9. Биосфера туралы ілімді жазған -
- A) В.И.Вернадский.
 - B) А.Н.Северцов.
 - C) И.И.Шмальгаузен.
 - D) Н.И.Вавилов.
 - E) С.С.Четвериков.
10. Қазақстанның «Қызыл кітабы» тұңғыш рет жарыққа шықты:
- A) 1988 ж
 - B) 1978 ж
 - C) 1996 ж
 - D) 1991 ж
 - E) 1998 ж
11. 1665 жылы алғаш рет өсімдік қабығынын жұқа кесіндісін микроскоппен көрген
- A) К.А. Тимирязев
 - B) Г. Мендель
 - C) Роберт Гук
 - D) С.Г. Навашин
 - E) Н.В. Павлов
12. Өсімдіктердегі қанттың түзілуі тек ... болады
- A) Хлоропластарда
 - B) Вакуольде
 - C) Ядрода
 - D) Цитоплазмада
 - E) Қабықшада
13. Гидрада қорытылмаған корек қалдығынын шығарылуы
- A) Энтoderма арқылы.
 - B) Эктодерма арқылы.
 - C) Сабакша арқылы.
 - D) Аузы арқылы.
 - E) Табан арқылы.
14. Қырықбұынның ұшында орналасатын спорангийлер тобынын орны
- A) Шок
 - B) Қуыс
 - C) Бүр
 - D) Өркен
 - E) Өскін

15. «гирудин» деп аталатын ерекше зат бөліп шығарады:
- A) Нереида
 - B) Үшкіркұрт
 - C) Желпуіш құрт
 - D) Шұбалшан
 - E) Сүлік
16. Бұлшықет ұлпасының қызметі
- A) Қозғыштық
 - B) Жиырылғыштық
 - C) Тітіркенгіштік
 - D) Қорғаныштық
 - E) Мықтылық
17. Жалпақтабандылықтың алдын алу
- A) өкшесі бар аяқ киім кию
 - B) көп жүгіргендіктен
 - C) бір жерде көп отырғандықтан
 - D) спортпен шұғылданудан
 - E) көп уақыт жатқандықтан
18. Қан қысымы артса
- A) Құлақ ауырады
 - B) Тәбет жойылады
 - C) Көз ауырады
 - D) Миға қан құйылады
 - E) Бас айналады
19. Катализатордың міндетін атқаратын органикалық қосылыстар.
- A) Көмірсулар.
 - B) Нуклеин қышқылдары.
 - C) Биополимерлер.
 - D) Ферменттер.
 - E) Майлар.
20. Арцелланың қозғалу мүшесі:
- A) Қылаулатқышы
 - B) Кірпікшелері
 - C) Жалғанаяқтары
 - D) Табанымен
 - E) Талшықтары
21. Ағзаның ауру қоздырғыштарын қабылдамайтын қасиеті:
- A) Бейімделуі
 - B) Регенерация
 - C) Көбеюі
 - D) Рефлекс
 - E) Иммуниетет

22. Қырықбуынның көктемде дамиды өркенінде болады
- A) қосалқы тамырлар.
 - B) сабак.
 - C) жасыл өркендер.
 - D) тамырсабак.
 - E) масақшасы бар қоңыр өркендер.
23. Нейрула сатысында мезодермадан дамиды
- A) бұлшық ет, канқа, бүйрек, қантамыр
 - B) ішек
 - C) ми
 - D) кеуде қуыс мүшелері
 - E) жұлын
24. Бір-бірінен екі жұп белгі бойынша ажыратылатын дараларды ... шағылыстыру:
- A) дигибридті.
 - B) моногибридті.
 - C) гаметалар тазалығы ережесі.
 - D) толымсыз доминанттылық.
 - E) тіркес тұқымқуалау заңы.
25. «Табиғи сұрыпталу» теориясының авторы.
- A) Ж.Б.Ламарк.
 - B) Ч.Дарвин.
 - C) К.Линней.
 - D) С.Миллер.
 - E) Э.Геккель.

7-нұсқа

1. Ботаника ... зерттейді:
 - A) Топырақты
 - B) Жануарларды
 - C) Өсімдіктерді
 - D) Өлі табиғатты
 - E) Вирустарды
2. Бір гүлдің аталық тозаңының сол гүлдің аналығының аузына түсуі
 - A) Жынысты көбею
 - B) Айқас тозаңдану
 - C) Ұрықтану
 - D) Көбею
 - E) Өздігінен тозаңдану
3. Барлық өсімдіктер дүниесі аталады
 - A) Симбиоз
 - B) Фотосинтез
 - C) Фауна
 - D) Микробиология
 - E) Флора
4. Ұшуға бейімделгіштігін жоғалтқан құстар:
 - A) Түйеқұс.
 - B) Тырна.
 - C) Дуадақ.
 - D) Шіл.
 - E) Санырауқұрлар.
5. Сағаттың тықылын қабылдайтын сезім мүшесі
 - A) Дәм сезу
 - B) Иіс сезу
 - C) Көз
 - D) Сипап сезу
 - E) Құлақ
6. Қаңқаның толық сүйектенуі
 - A) 16 – 18 жасқа дейін.
 - B) 15 – 17 жасқа дейін.
 - C) 20 – 25 жасқа дейін.
 - D) 13 – 15 жасқа дейін.
 - E) 19 – 20 жасқа дейін.

7. Тағам құрамындағы күрделі органикалық қосылыстардың ыдырап, қан мен лимфаға өтуі.
А) Зәр шығару.
В) Қанайналу.
С) Тыныс алу.
D) Аскорыту.
E) Тыныс шығару.
8. Дені сау ересек адамның дене температурасы.
A) $37,5^{\circ} + 38,5^{\circ}$.
B) $39^{\circ} + 39,5^{\circ}$.
C) $34,5^{\circ} + 35,5^{\circ}$.
D) $36,5^{\circ} + 36,9^{\circ}$.
E) $37^{\circ} + 37,6^{\circ}$.
9. Топырақ ортасында тіршілік ететін ағзалар былай аталады:
A) Эдафобустар.
B) Биотоптар.
C) Гидобионттар.
D) Аэробиионттар.
E) Эндобионттар.
10. Сүзгілі түтіктерден тұратын ұлпа:
A) Өткізгіш
B) Негізгі
C) Тірек
D) Жабын
E) Түзуші
11. Телу:
A) Спора арқылы
B) Жыныссыз көбейту
C) Тамыр бөлігі арқылы
D) Жынысты көбейту
E) Бүршік арқылы көбейту
12. Шаршылы өрмекшінің тыныс алу мүшесі:
A) Ауа қапшығы
B) Бүкіл денесі
C) Демтүтікшелер
D) Тері жабыны
E) Шапанша қалтасы
13. Бактериялар:
A) Жасыл өсімдік.
B) Біржасушалы, ядросы толық қалыптаспаған ағзалар.
C) Жасушаға дейінгі ағзалар.
D) Ядросы бар жасуша.
E) Ядросы бар көпжасушалы ағзалар.

14. Плаунның споралары жетілетін бөлігі
- A) Өркен
 - B) Жапырақ
 - C) Сабак
 - D) Масак
 - E) Қосалқы тамырлар
15. Кірпікшелі құрттардың сезім мүшелері:
- A) Тепе-теңдік мүшесі.
 - B) Иіс сезу мүшесі.
 - C) Бұлшық ет сезім мүшесі.
 - D) Дәм сезу мүшесі.
 - E) Сипап-сезу, көру, тепе-теңдік мүшелері.
16. Микседема ауруының себебі
- A) қалқанша безі жұмысының жеткіліксіздігінен.
 - B) бүйрек үсті бездері белсенділігінің артуынан.
 - C) гипофиз гормонының жетіспеуінен.
 - D) гипофиз гормонының шамадан тыс көп бөлінуінен.
 - E) қалқанша без қызметінің мөлшерден артуынан.
17. Қанда эритроциттердің азайып, гемоглобиннің кемуінен болатын ауру.
- A) Гипертония.
 - B) Қаназдық.
 - C) Жүрек кемістігі.
 - D) Ақ қан ауруы.
 - E) Гипотония.
18. Рибосоманың химиялық құрамына кіреді
- A) Көмірсулар.
 - B) АТФ.
 - C) Рибонуклеин қышқылы мен ақуыз.
 - D) Ірілі-ұсақты көпіршіктер.
 - E) Липидтер.
19. Тіршілікке тән бастапқы ең қарапайым деңгей
- A) Организмдік
 - B) Ұлпалық
 - C) Молекулалық-генетикалық
 - D) Жасушалық
 - E) Мүшелік
20. Өсімдік пен жануарлардың туыстығына дәлел бола алатын біржасушалы жәндік:
- A) Арцелла
 - B) Домаланғы
 - C) Амеба
 - D) Жасыл эвглена
 - E) Кірпікшелі кебісше

21. Лалагүлділер тұқымдасына даражарнақтылар класына жататын шырынды өсімдік
- A) Бакбак
 - B) Шиө
 - C) Дәрменө
 - D) Өгейшөп
 - E) Алөз
22. Сүт тістері толық шығатын даму кезеңі.
- A) Бөзбала.
 - B) Балалық (ересөк).
 - C) Шақалақ.
 - D) Алғашқы балалық(сәби)
 - E) Жасөспірім.
23. Гистондар кездеседі
- A) вирустардың өсінділерінде
 - B) бактериялардың ядросында
 - C) балдырлардың лизосомаларында
 - D) вирус ядросында
 - E) жануарлар мен өсімдіктердің жасушаларының ядросында
24. «Тұқым қуалайтын өзгергіштіктегі ұқсас қатарлар» заңын ашқан.
- A) Н.Вавилов.
 - B) У.Бэтсон.
 - C) Г.Морган.
 - D) Ч.Дарвин.
 - E) Г.Мендель.
25. Эволюциялық өзгерістердің құрылым деңгейлерін күрделендіретін бейімділік:
- A) Дегенерация.
 - B) Жалпы дегенерация.
 - C) Ароморфоз.
 - D) Конвергенция.
 - E) Идиоадаптация.

8-нұсқа

1. Жеміс қабы мен тұқымы бір-бірімен бітісіп кеткен бір тұқымды құрғақ жеміс.
 - A) Шомыр
 - B) Күнбағыс
 - C) Үрмебұршақ
 - D) Көкнәр
 - E) Бидай
2. Алма ағашы:
 - A) Күрделігүлділер тұқымдасы
 - B) Бұршақ тұқымдас
 - C) Алқа тұқымдас
 - D) Раушангүл тұқымдас
 - E) Астық тұқымдас
3. Құстарды зерттейтін сала:
 - A) Ихтиология.
 - B) Орнитология.
 - C) Герпетология.
 - D) Гельминтология.
 - E) Паразитология.
4. Көздің қосымша аппараттарына жатпайды:
 - A) Жас бездері.
 - B) Көз алмасын қозғалтатын бұлшықеттер
 - C) Нұрлы қабықша.
 - D) Кірпік, қабақ.
 - E) Қас.
5. Адам денесін қозғалысқа келтіретін
 - A) Бұлшықеттер
 - B) Сүйектер
 - C) Сүйектер мен бұлшықеттер
 - D) Мүшелер жүйесі
 - E) Ұзын сүйектер
6. Өкпенің сыртқы қабатының атауы
 - A) түтіншелер
 - B) көпіршіктер
 - C) сероз
 - D) плевра (сіріқауыз)
 - E) кедір-бұдыр қабықша

7. Сілекей безін және қарындағы астың қорытылуын зерттеген ғалым -
- A) К.А.Тимирязев.
 - B) С.П.Боткин.
 - C) И.И.Мечников.
 - D) И.М.Сеченов.
 - E) И.П.Павлов.
8. “С” дәрумені
- A) балық майында, бауырда, жұмыртқаның сары уызында болады.
 - B) астық дәнінде, бұршақ тұқымында болады.
 - C) бидайда, етте, сүтте, бауырда болады.
 - D) орамжапырақта, лимонда, тұздалған қырыққабатта, қызанақта, пиязда болады.
 - E) балық майында, уылдырықта, сары майда, бүйректе кездеседі.
9. Тіршіліктің негізгі жаратылым деңгейлерінің саны.
- A) 7.
 - B) 6.
 - C) 3.
 - D) 4.
 - E) 5.
10. Қостанайдың далалық аймағында орналасқан қорық:
- A) Үстірт
 - B) Барсакелмес
 - C) Наурызым
 - D) Қорғалжын
 - E) Ақсу-Жабағылы
11. Тамырларды қорғайтын ұлпа:
- A) Түзуші
 - B) Негізгі
 - C) Қор жинаушы
 - D) Жабын
 - E) Өткізгіш
12. Қосалқы бүршіктердің дамитын орны-
- A) Бұтақтарда.
 - B) Жапырақ қолтығы.
 - C) Жапырақта, тамырда, сабақта.
 - D) Өркеннің ұшы.
 - E) Өркен буынында.
13. Адамды тері ауруына ұшырататын талшықтылар тобының бір өкілі:
- A) Безгек паразиті
 - B) Лейшмания
 - C) Қантышқак
 - D) Кірпікшелер
 - E) Талшық

14. Бұлшық ет ұлпаларының топталуы
- A) 6
 - B) 4
 - C) 5
 - D) 2
 - E) 3
15. Хламидомонаданың көбеюі :
- A) Өркендер арқылы.
 - B) Пратеногенез арқылы.
 - C) Қаламша арқылы.
 - D) Жынысты, жыныссыз.
 - E) Бүршіктену.
16. Шаянның уылдырығы дамитын мүше
- A) Шөпте.
 - B) Шаянның құрсақ бөліміндегі аяғында.
 - C) Басқа ағзаларда.
 - D) Балықтың денесі.
 - E) Шаянның ішінде.
17. Көлденең-жолақты ұлпадан тұратын бұлшықет:
- A) Қаңқада
 - B) Қуықта
 - C) Ішекте
 - D) Жүректе
 - E) Өкпеде
18. Адам қанының атқармайтын қызметі
- A) Қозуды беру.
 - B) Гормон жеткізу.
 - C) Зат алмасу өнімдерін тасымалдау.
 - D) Газ тасымалдау.
 - E) Қорек заттарды тасымалдау.
19. Жасушадағы ДНК молекуласының екі еселенуі митоздық бөлінуде ... жүзеге асады.
- A) Анафазада.
 - B) Профазада.
 - C) Телофазада.
 - D) Интерфазада.
 - E) Метафазада

20. Алма, қарбыз, саңырауқұлақ жемістерін тұздау үшін қолданылатын бактерия
- A) Түйнек бактериялары
 - B) Сірке қышқылы
 - C) Паразит бактериялары
 - D) Сүт қышқылы
 - E) Топырақ бактериялары
21. Қағаз алуға қолданылады
- A) Терек
 - B) Шырша
 - C) Қайың
 - D) Самырсын
 - E) Балқарағай
22. Эндоплазмалық торды алғаш рет ашқан ғалым.
- A) Ф. Мишер.
 - B) К. Шмид.
 - C) Т. Шванн.
 - D) Р. Вирхов.
 - E) К. Портер.
23. Хромосома бөлігінің 180^0 -қа бұрылып орналасуы.
- A) Делеция.
 - B) Транслокация.
 - C) Инверсия.
 - D) Дефишенсия.
 - E) Полиплоидия.
24. Тірі табиғатты жүйелеуде аса зор еңбек сіңірген
- A) Рулье
 - B) Ч.Дарвин
 - C) К.Линней
 - D) Ф.Энгельс
 - E) Ж.Б.Ламарк
25. Тірі ағзада жүретін химиялық процесс ... байланысты.
- A) ішкі температура мен ылғалдылыққа
 - B) сыртқы температураға, ылғалдыққа
 - C) сыртқы және ішкі температураға
 - D) айналадағы орта жиынтығына
 - E) ауа райының барлық жиынтығына

9-нұсқа

1. Жеміс серігі тұқымымен бірікпеген құрғақ жеміс.
 - A) Қауашақ.
 - B) Қанатты жеміс.
 - C) Дәнек.
 - D) Жаңғақ жеміс.
 - E) Тұқымша.
2. Спораның өніп тіршілікке бейімделіп бактерияға айналауы
 - A) оттегіне ғана бай ортада
 - B) тек қана жылу жеткілікті болған кезде
 - C) тек ылғал жеткілікті болған жағдайда
 - D) барлық қажетті қолайлы жағдайлар жеткілікті болғанда
 - E) жылдың кез келген мезгілінде
3. Өрік өсімдігінің тұқымдасы:
 - A) Бұршақ тұқымдас
 - B) Раушангүлділер тұқымдас
 - C) Алабота тұқымдас
 - D) Көкнәр тұқымдас
 - E) Құлқайыр гүлдер тұқымдас
4. Жорғалаушыларды зерттейтін ғылым:
 - A) Гельминтология
 - B) Ихтиология
 - C) Орнитология
 - D) Герпетология
 - E) Микробиология
5. Қысқа сүйектерге жатады
 - A) Кәрі жілік
 - B) Ортаң жілік
 - C) Алақан, омыртқа
 - D) Жамбас сүйектер
 - E) Жауырын, төс
6. Ірі ядролы, түссіз қан клеткалары:
 - A) Фагоциттер
 - B) Тромбоциттер
 - C) Лейкоциттер
 - D) Эритроциттер
 - E) Лимфоциттер
7. Тыныс алатын ауаны жылытып, залалсыздандыратын мүше:
 - A) аңқа
 - B) мұрын қуысы
 - C) көмей
 - D) кеңірдек
 - E) ауыз

8. Тісті зерттейтін ғылым:
- A) Кардиология.
 - B) Стоматология.
 - C) Гематология.
 - D) Цитология.
 - E) Физиология.
9. Коацерваттар теориясын дәлелдеген ғалым.
- A) А. Опарин.
 - B) Дж. Холдейн.
 - C) Ч. Дарвин.
 - D) Дж. Тиндаль.
 - E) С. Миллер.
10. Тірі ағзалардың ортақ белгілері :
- A) Қоректенеді, фотосинтез жүреді, тыныс алады
 - B) Тыныс алады, қоректенеді, өседі, дамиды, көбейеді
 - C) Қоректенеді, фотосинтез жүреді, суда ғана тіршілік етеді
 - D) Тыныс алады, қоректенеді, фотосинтез жүреді
 - E) Тыныс алады, өседі, жер бетінде ғана тіршілік етеді
11. Өсімдіктерді әр түрлі қолайсыз жағдайлардан қорғайды:
- A) Түзуші ұлпа
 - B) Қор жинаушы ұлпа
 - C) Негізгі ұлпа
 - D) Жабын ұлпа
 - E) Өткізгіш ұлпа
12. Сабакты орай орналасқан жапырақтың түтік тәрізді түп жағы :
- A) Жапырақ тақтасы
 - B) Қынабы
 - C) Сағағы
 - D) Жүйкелері
 - E) Бөбешік жапырақшасы
13. Екі талшықты біржасушалы балдыр :
- A) хлорококк.
 - B) хламидомонада.
 - C) хлорелла.
 - D) кызыл балдыр.
 - E) спирогира.
14. Шоғырлы полиптердің қаңқасы ... құралады.
- A) тау жыныстарынан
 - B) ізбестен (әктен)
 - C) теңіз балшығынан
 - D) органикалық қалдықтардан
 - E) минералдардан

15. Адамның тірек-қимыл жүйесін құрайтын
 - A) Жүйке ұлпасы.
 - B) Шеміршекті ұлпа.
 - C) Борпылдақ талшықты ұлпасы.
 - D) Көп қабатты эпителий ұлпасы.
 - E) Қан.
16. Есту аймағы орналасқан ми бөлігі:
 - A) алдыңғы ми
 - B) орталық ми
 - C) мишықта
 - D) аралық ми
 - E) самай бөлігіндегі иірім
17. Адам бүйрегінің массасы
 - A) 200г
 - B) 180 г
 - C) 160г
 - D) 170 г
 - E) 150 г
18. Нуклеин қышқылдары түзіледі
 - A) вакуольде
 - B) цитоплазмада
 - C) қабықшада
 - D) ядрода
 - E) центросомада
19. Шөпқоректі жануарлардың биогеоценоздағы орны:
 - A) Консумент.
 - B) Хемотрофтылар.
 - C) Продуцент.
 - D) Редуцент.
 - E) Автотрофтылар.
20. Амебаның пішіні
 - A) Шар тәрізді
 - B) Дөңгелек
 - C) Тұрақсыз
 - D) Сопақша
 - E) Таяқша
21. Баканың алдыңғы аяғының бөлімдері
 - A) Жамбас, жауырын
 - B) Қар, білек, алақан
 - C) Тоқпан жілік, кәрі жілік
 - D) Бұғана, иық сүйек
 - E) Сан, сирақ, табан

22. Қырықбуынтекес өсімдіктердің көбею қызметін атқарады:
- A) Сабағы
 - B) Күздік өркендері
 - C) Көктемгі өркендері
 - D) Жаздық өркендері
 - E) Тамыры
23. Онтогенездік дамуда эктодерма қабатынан пайда болатын:
- A) Хорда.
 - B) Жүйке тақташасы.
 - C) Зәр шығару жүйесі.
 - D) Ішек.
 - E) Бұлшық ет.
24. Адамдағы аналық жыныс хромосома санының ауытқуы:
- A) 44 аутосомы + ХУ
 - B) 22 аутосомы + Х
 - C) 44 аутосомы + ХХ
 - D) 22 аутосомы + У
 - E) 46 аутосомы
25. Құрылысы мен атқаратын қызметі ұқсас, шығу тегі әр түрлі болады.
- A) Аналогиялық мүшелер.
 - B) Макроэволюция.
 - C) Дивергенция.
 - D) Сәйкес мүшелер.
 - E) Конвергенция.

10-нұсқа

1. Өсімдіктер әлемін зерттейтін ғылым
 - A) Ботаника
 - B) Микробиология
 - C) Зоология
 - D) Микология
 - E) Экология
2. Көбеюге қажетті жыныс мүшелері бар, бұтақтанбайтын, түрі өзгерген, қысқарған өркен:
 - A) Гүл
 - B) Тамыр
 - C) Жапырақ
 - D) Буын
 - E) Сабак
3. Жасушасында хлоропластар бар қарапайым жәндік
 - A) Арицелла
 - B) Амёба
 - C) Дизентерия амёбасы
 - D) Вольвокс
 - E) Кірпікшелі кебісше
4. Саңырауқұлақтарды зерттейтін ғылым:
 - A) Биология.
 - B) Микология.
 - C) Эмбриология.
 - D) Микробиология.
 - E) Цитология.
5. Раушангүлділерге жататын шөптесін өсімдік:
 - A) Алабота.
 - B) Жоңышқа.
 - C) Қойбүлдірген.
 - D) Картоп.
 - E) Көкнәр.
6. Жорғалаушылардың негізгі тыныс алу мүшесі:
 - A) Өкпесі.
 - B) Терісі.
 - C) Желбезегі, терісі.
 - D) Желбезегі.
 - E) Өкпе ауатамырлары.

7. Жасушадағы органикалық қосылыстар
- A) Нәруыздар, май
 - B) Тұздар, май
 - C) Май, су, тұз
 - D) Минералды тұздар
 - E) Су, май, нәруыз
8. Қан ұйығының сығындысы
- A) физиологиялық ерітінді
 - B) лимфа
 - C) сарысу
 - D) цитоплазма
 - E) плазма
9. Адам денесінің сыртқы жабыны.
- A) Тері.
 - B) Өсуші қабат.
 - C) Эпидермис.
 - D) Теріасты шел.
 - E) Нағыз тері.
10. Жасуша қабықшасының жұқарған жері
- A) Мембрана
 - B) Жасунық
 - C) Тесік
 - D) Вакуоль
 - E) Саңылау
11. Мұртшалары арқылы көбейеді
- A) Қойбүлдірген
 - B) Тобылғы
 - C) Бидайық
 - D) Қаракат
 - E) Терек
12. Біржасушалы талшықты балдыр
- A) Хлорелла
 - B) Хондрус
 - C) Хламидомонада
 - D) Хлорококк
 - E) Порфира
13. Басы болмайтын ұлулар-
- A) сегізаяқ.
 - B) тоспа ұлулар.
 - C) жалаңаш шырыш.
 - D) айқұлақтар.
 - E) жүзім ұлуы.

14. Қалқанша без гормоны құрамындағы химиялық элемент:
- A) бром
 - B) фтор
 - C) хлор
 - D) натрий
 - E) йод
15. Кеуде қуысын құрсақ қуысынан бөліп тұратын күмбез тәрізді бұлшықет
- A) Асказан
 - B) Сіңірлер
 - C) Тегіс бұлшықет
 - D) Көкет
 - E) Көлденең жасақты бұлшықет
16. Қарын сөліндегі қышқыл:
- A) Тұз қышқылы.
 - B) Азот қышқылы.
 - C) Күкірт қышқылы.
 - D) Нуклеин қышқылдары.
 - E) Фосфор қышқылы.
17. Митохондрияның қызметі
- A) органикалық заттарды синтездеу, тасымалдау.
 - B) барлық органоидтардың өзара әрекетін қамтамасыз етеді.
 - C) биосинтез өнімдерін тасымалдауға қатысады.
 - D) ақуызды синтездеу.
 - E) АТФ-ты синтездеу.
18. Жасушалық деңгейге жататындар.
- A) Популяция.
 - B) Тіршілік иелері.
 - C) Жасушалар, ұлпалар.
 - D) Жеке мүшелер, жүйелері.
 - E) Нәруыз, ДНҚ.
19. Шөлді жерлердегі шектеуші факторларға жататындар:
- A) Ылғалдықтың жетіспеушілігі.
 - B) Жарық сәулесінің жетіспеуінен.
 - C) Жылудың жетіспеушілігі.
 - D) Оттегінің концентрациясы.
 - E) Жоғарғы атмосфералық қысым.
20. Ақсұламаның асқорыту жүйесі
- A) Ауыз – өңеш – жемсау – қарын – артқы ішек
 - B) Ауыз тесігі – ішек қуысы – асқорыту вакуоли
 - C) Ауыз тесігі – өңеш – қарын – ішек
 - D) Ауыз қуысы – жұтқыншақ – өңеш – жемсау – қарын – ішек
 - E) Ауыз – жұтқыншақ – ішек

21. Күріштің гүлшоғыры
А) Сыпыртқыгүл
В) Шашақгүл
С) Масақ
D) Шокпарбасгүл
Е) Шатырма
22. И.П. Павлов ... әдісі арқылы шартты рефлексстерді зерттеді
А) эндоскопия
В) трансплантация
С) фистула
D) операция
Е) байқау
23. Бір қабатты іші қуыс ұрық
А) гастрұла
В) онтогенез
С) зигота
D) нейрула
Е) бластула
24. Селекцияда кеңінен қолданылатын жасанды мутагенезге жатпайды:
А) Ультракүлгін.
В) Химиялық.
С) Модификация.
D) Лазер сәулелері.
Е) Радиоактивті.
25. Осы күнгі биосфераның түзілу кезеңі
А) Юра
В) Неоген
С) Палеоген
D) Антропоген
Е) Бор

11-нұсқа

1. Сүйекті шырынды жеміс-
 - A) Алма
 - B) Қаракат
 - C) Алхоры
 - D) Картоп
 - E) Жүзім
2. Грекше «таяқша» деген сөзді білдіреді:
 - A) Клоостериум
 - B) Бактерия
 - C) Вирус
 - D) Гармоганя
 - E) Хроакка
3. Алқа тұқымдасының гүліндегі күлте жапырақшаларының саны-
 - A) 5.
 - B) 6.
 - C) 4.
 - D) 10.
 - E) 8.
4. Желілілердің барлық өкілдері үшін ортақ белгі
 - A) Бір қабатты жабынның болуы
 - B) Жүзбеканат
 - C) Омыртқа жотасы
 - D) Сүйекті қаңқа
 - E) Желінің болуы
5. Сыртқы ортадан қабылдайтын ақпараттың 80-90% ... мүшесі арқылы болады
 - A) Есту
 - B) Көру
 - C) Иіс сезу
 - D) Тері
 - E) Дәм сезу
6. Егу арқылы қалыптасатын иммунитет.
 - A) Жасанды.
 - B) Қарсыдене.
 - C) Жүре пайда болатын.
 - D) Табиғи.
 - E) Антитела.

7. Өкпені жарақаттайтын ауру.
 - A) Тыныс демікпесі.
 - B) Өкпенің қабынуы.
 - C) Тұмау.
 - D) Ауатамырының қабынуы.
 - E) Туберкулез.
8. Бүйректің пішіні.
 - A) Сопақша пішінді.
 - B) Шар тәрізді.
 - C) Үшбұрыш тәрізді.
 - D) Үрмебұршақ тәрізді.
 - E) Оралма тәрізді.
9. Фотосинтездің нәтижесінде атмосферада жинақталады
 - A) Азот.
 - B) Көміртек.
 - C) Оттек.
 - D) Сутек.
 - E) Көмірқышқыл газы.
10. Алакөл қорығы
 - A) Талас Алатауында
 - B) Маңғыстауда
 - C) Іле Алатауында
 - D) Алматы облысында
 - E) Оңтүстік Алтайда
11. Тамырдың топырақтан сорып алған минералды тұздарының ерітіндісін жер үсті мүшелеріне жеткізеді
 - A) Өткізгіш
 - B) Тірек
 - C) Негізгі
 - D) Жабын
 - E) Түзуші
12. Су және минералды заттар, сабақтың ... бөлімінде тасымалданады
 - A) камбий жасушалары
 - B) сүректі
 - C) өзекті
 - D) қабық
 - E) сүзгілі түтік
13. Спора арқылы көбейетін жоғары сатылы өсімдіктің тобы:
 - A) Мүк, қырықбуын, плаун, қырықжапырақтестер.
 - B) Балдыр, қырықбуын, плаун, қырықжапырақтестер.
 - C) Балдыр, қырықбуын, мүк, қырықжапырақтестер.
 - D) Мүк, қына, плаун, қырықжапырақтестер.
 - E) Мүк, қына, балдыр, қырықжапырақтестер.

14. Шала түрленіп дамиды бунақденелілер:
- A) Инелік
 - B) Бүргелер
 - C) Шыбындар
 - D) Қоңыздар
 - E) Көбелектер
15. Май қышқылдарын синтездеп энергия жинақтаушы органоидты көрсетіңіз
- A) Вакуоль.
 - B) Эндоплазмалық тор.
 - C) Лизосома.
 - D) Митохондрия.
 - E) Рибосома.
16. Еңбек етуде механикалық іс-әрекеттің анықталатындығы-
- A) эмоциясымен.
 - B) бұлшық еттерінің жұмысымен.
 - C) есімен.
 - D) сезім мүшелерінің қатысуымен.
 - E) ойлауымен.
17. Ас қорыту кезінде май ыдырайды:
- A) Глюкозаға.
 - B) Көмірқышқыл газына.
 - C) Суға.
 - D) Аминқышқылына.
 - E) Глицерин мен май қышқылына.
18. Гликоген өзінің табиғаты жағынан ... жатады:
- A) ақуызға
 - B) көмірсуға
 - C) АТФ-ға
 - D) майға
 - E) ДНҚ-ға
19. Продуцентті ағзалар
- A) консументтер.
 - B) гетеротрофтылар.
 - C) симбиозды өмір сүретіндер.
 - D) редуценттер.
 - E) фотосинтездеушілер.
20. Аксонның көрші жатқан нейрон дендридінің қабықшасымен байланысып, козу өтетін жерін
- A) Тоғысу (синапс)
 - B) Дендрит
 - C) Нейрон
 - D) Өсінді
 - E) Аксон

21. «Вирус» терминін 1899 жылы ғылымға енгізді
- A) Д.И.Ивановский
 - B) М.В.Бейерник
 - C) Л.Пастер
 - D) Р.Кох
 - E) Р.Гук
22. Жалбызтікеннен алынған тұнба ем болатын ауру
- A) Іш жүргізуге
 - B) Жетелге
 - C) Несеп жолдарына
 - D) Қакырық түсіруге
 - E) Суық тигенде
23. Барлық бұлшықет ұлпалары түзіледі:
- A) Эктодерма
 - B) Плазмадан
 - C) Энтодермадан
 - D) Экгодермадан
 - E) Мезодермадан
24. Мутация тудыратын факторлар.
- A) Генеративтік.
 - B) Мутагендер.
 - C) Гетероплоидия.
 - D) Палиплоидия.
 - E) Анеуплоидия.
25. Полеозой кезеңі.
- A) Палеоген.
 - B) Бор.
 - C) Девон.
 - D) Неоген.
 - E) Юра.

12-нұсқа

1. Зоология ... зерттейді:
 - A) Ауаны
 - B) Өсімдіктерді
 - C) Жануарларды
 - D) Өлі табиғатты
 - E) Жапырақтарды
2. Тостағанша жапырақшалардан кейін орналасқан:
 - A) Күлте жапырақша
 - B) Гүл табаны
 - C) Аталық
 - D) Аналық
 - E) Гүл сағағы
3. Жеуге жарамды саңырауқұлақтар
 - A) жалған түбіртек, боз арамқұлақ.
 - B) пеницилл, ашытқы.
 - C) ақ зең, ки саңырауқұлағы.
 - D) қарақұйе, қастауыш.
 - E) арышқұлақ, көктерек саңырауқұлағы, қозықұйрық.
4. Алқа тұқымдас өсімдік:
 - A) Бидай.
 - B) Баклажан.
 - C) Алма.
 - D) Бұршақ.
 - E) Алмұрт.
5. Жыланның уы орналасқан:
 - A) Тұмсығында.
 - B) Тілінің ұшында.
 - C) Көздің алдыңғы тұсында.
 - D) Сілекей безінде.
 - E) Астыңғы жақ сүйегінде.
6. Сүйектер пішіні, мөлшеріне байланысты
 - A) 4 топқа бөлінеді
 - B) 6 топқа бөлінеді
 - C) 2 топқа бөлінеді
 - D) 8 топқа бөлінеді
 - E) 3 топқа бөлінеді
7. Лимфада болатын лейкоциттер.
 - A) Фагоциттер
 - B) Тромбоциттер.
 - C) Лейкоциттер.
 - D) Лимфоциттер.
 - E) Эритроциттер.

8. Мұрын қуысының ішкі қабырғасын астарлайтын қабықша.
- A) Талшықты
 - B) Иірімдерлі
 - C) Дыбыс
 - D) Шеміршікті
 - E) Сілемсілі
9. Бірінші болып таза асқазан сөлін алған ғалым.
- A) Ч.Дарвин.
 - B) И.И.Мечников.
 - C) М.И.Сеченов.
 - D) И.П.Павлов.
 - E) Л.Пастер.
10. Сабактың ең ұшында болатын ұлпа
- A) Өткізгіш
 - B) Түзуші
 - C) Тірек
 - D) Жабын
 - E) Негізгі
11. Бір өсімдіктің бүршігін алып, екінші өсімдікке будандастыру:
- A) Мұртшалары арқылы
 - B) Фотосинтез
 - C) Түйнек арқылы
 - D) Тамырсабақ арқылы
 - E) Телу
12. Жыныс жасушаларының қосылуының нәтижесінде
- A) Талшықсыз споралар.
 - B) Зооспоралар.
 - C) Гаметалар.
 - D) Зигота.
 - E) Органоид.
13. Гидраның қозғалыс қызметін атқаратын жасушалары
- A) Қалақай (атпа) жасушалары.
 - B) Тері-бұлшықет жасушалары.
 - C) Асқорыту жасушалары.
 - D) Жүйке жасушалары.
 - E) Безді жасушалары.
14. Бұлшықет жасушаларының пішіні.
- A) Төртқырлы.
 - B) Ұзынша.
 - C) Көпқырлы.
 - D) Домалақ.
 - E) Жалпақ.

15. Жұлынның жоғарғы шетінің жалғасы.
- A) Артқы ми.
 - B) Мишық.
 - C) Сопақша ми.
 - D) Аралық ми.
 - E) Ортаңғы ми.
16. ... дәрумені жетіспегенде кан ұюы баяулайды
- A) К
 - B) А
 - C) Д
 - D) В₁
 - E) В₁₂
17. Диплоидты ядроның мейозды жолымен бөлінген кезде хромосомалардың түзілетін жиынтығы
- A) Тетраплоидты.
 - B) Пентоплоидты.
 - C) Гаплоидты.
 - D) Триплоидты.
 - E) Диплоидты.
18. Алғашқы прокариотты жасушалардың пайда болуы.
- A) 1- кезең.
 - B) 4- кезең.
 - C) 2- кезең.
 - D) 5-кезең.
 - E) 3-кезең.
19. Популяция, бірлестіктер мен экожүйелер арасындағы қарым-қатынастар жиынтығын зерттейтін
- A) Синэкология
 - B) Аутоэкология
 - C) Биоэкология
 - D) Биосфера
 - E) Геоэкология
20. Адам мен жануарлардың ішіндегі тіршілік етіп, ішектің сілемейлі қабықшасын зақымдайтын біржасушалы қарапайым жәндік
- A) Амеба
 - B) Дизентерия амебасы
 - C) Эвглена
 - D) Лейшмания
 - E) Арцелла
21. Ядросы бар, ақ түйіршікті кан жасушасы
- A) Сұйық плазма
 - B) Эритроциттер
 - C) Газалмасу
 - D) Лимфа
 - E) Лейкоциттер

22. Ұрықтанған жұмыртқажасушадан пайда болады:
- A) Ұрық
 - B) Жеміс
 - C) Сабак
 - D) Жапырақ
 - E) Эндосперм
23. Энергиясы мол органикалық заттардың ыдырауы.
- A) Энтропия.
 - B) Хемосинтез.
 - C) Биосинтез.
 - D) Анаболизм.
 - E) Катаболизм.
24. Дигибридті будандастырудағы F_2 ұрпақта фенотипі төрт түрлі генотипті көрініс береді:
- A) 9:3:3:1
 - B) 1:2:1
 - C) 3:2:1
 - D) 3:1
 - E) 1:1
25. Тірі ағзалар жүйесіндегі негізгі құрылымдық өлшем бірлігі
- A) тұқымдас
 - B) түр
 - C) тип
 - D) класс
 - E) отряд

13-нұсқа

1. Тірі ағзалар туралы көп салалы ғылым
А) Экология
В) Биология
С) География
D) Физика
E) Химия
2. Дұрыс гүлдің дәл ортасында орналасқан бөлімін белгілеңіз.
А) Гүлсерік
В) Гүлсағак
С) Аталык
D) Күлте
E) Аналык
3. Бір-біріне найдалы, бірлесіп өсу ... деп аталады
А) қорык
В) селбесу (симбиоз)
С) бірлестік
D) флора
E) паразитизм
4. Жұмырқұрттар типіне жататын денесі тығыз қабықшамен – сірқабықпен қапталған паразит жәндік
А) Суыртқы
В) Жіпшеқұрт
С) Үшкірқұрт
D) Қылқұрт
E) Ішексорғыш (аскарида)
5. Кесірткенің терісі:
А) тері безінен сұйық шырыш бөлініп тұрады
В) дымқыл
С) тікенекті өскіншелі
D) жаланап (жылтыр)
E) қабыршақты, құрғақ
6. Ішкі секреция бездерінің бөліп шығаратын сұйықтығы
А) Фермент.
В) Гормон.
С) Секрет.
D) Қан жасушалары.
E) Дәрумен.

7. Мүшелердің жұмысын басқарып, реттейді
 - А) Бұлшықет ұлпасы
 - В) Дәнекер ұлпасы
 - С) Эпителий ұлпасы
 - Д) Жүйке ұлпасы
 - Е) Қан ұлпасы
8. Адамның кеуде қуысында орналасатын мүше
 - А) Бүйрек
 - В) Қарын
 - С) Ішектер
 - Д) Бауыр
 - Е) Өкпе
9. Ұйқы безінің қызметі.
 - А) Қарын сөлін бөлу.
 - В) Инсулин мен аскорыту сөлін бөлу.
 - С) Дәрумендер бөлу.
 - Д) Адреналин түзу.
 - Е) Пепсин түзу.
10. Өсімдіктерде органикалық зат түзуге қатысалы
 - А) Тірек ұлпа
 - В) Негізгі ұлпа
 - С) Жабын ұлпа
 - Д) Өткізгіш ұлпа
 - Е) Түзуші ұлпа
11. Өсімдік сабағындағы буын дегеніміз -
 - А) Түбіртек.
 - В) Өсу конусы.
 - С) Қабықтың жуандаған жері.
 - Д) Бастама өркен.
 - Е) Жапырақ өсетін сабак аймағы.
12. Жиырылғыш вакуольдың қызметі:
 - А) көмір қышқыл газы, зиянды заттар еріген судың артық мөлшерін сыртқа шығарылуы
 - В) газ алмасу
 - С) тыныс алу
 - Д) ас қорыту
 - Е) сыртқы ортадағы суды сіңіру
13. Жынысты көбею процесіне қатысатын жасушалар:
 - А) аталық және аналық
 - В) тек қана аналық
 - С) дене
 - Д) атпа
 - Е) аралық жасуша

14. Түшкіру, жөтелу, құсу, көзден жас ағу рефлексдерін реттейді.
- A) Үлкен ми сыңарлары
 - B) Артқы ми
 - C) Сопақша ми
 - D) Ортаңғы ми
 - E) Аралық ми
15. Адамның қаны берілген қызметтің тек біреуін атқарады:
- A) Қоректік заттарды қорыту.
 - B) Иммунды.
 - C) Көбею.
 - D) Қозуды жеткізу.
 - E) Аскорыту.
16. Ағзада ... дәрумені жетіспегенде тері ауруы дерматит пайда болады
- A) - Н
 - B) - А
 - C) - К
 - D) - С
 - E) - D
17. Митоздың телофаза кезеңінде
- A) хромосомалар шүйке жіпшелері арқылы экватордан полюстерге қарай ажырайды.
 - B) хромосомалар екі бөлікке бөлінеді, ядро қабықшасы түзіледі, екі жас жасуша пайда болады.
 - C) хромосомалар экваторға жинақталады, бөліну шүйкесі түзіледі.
 - D) ДНК синтезделіп молекула екі еселенеді.
 - E) хромосомалар ширатылады, қысқарады, жуандайды.
18. Тіршіліктің жасушалар мен жасушааралық заттардан тұратын деңгейі
- A) Ұлпалық
 - B) Мүшелік
 - C) Жасушалық
 - D) Молекулалық-генетикалық
 - E) Биосфералық
19. Саңырауқұлақ, балдыр және түйнек бактериялардың бірлесіп тіршілік етуі:
- A) Жыртқыштық.
 - B) Бәсекелестік.
 - C) Паразиттік.
 - D) Арамтамақтық.
 - E) Селбесу (симбиоз).
20. Ғылыми аты « қант саңырауқұлағы»
- A) Мукор
 - B) Ашытқы
 - C) Аспергилл
 - D) Пеницилл
 - E) Ақ зең

21. Қырықжапырақтылардың жапырақтары түрлі қызмет атқарады.
- A) 4.
 - B) 5.
 - C) 6
 - D) 3.
 - E) 2.
22. Жабық тұқымдылардың қанша түрі бар екенін белгілеңіз.
- A) 520 000-нан көп
 - B) 200 000-дай
 - C) 250 000- дай
 - D) 500 000-нан азырақ
 - E) 100 000-нан кем
23. Гиалоплазма
- A) мембрананың жарғақшасы
 - B) жасушаның сұйықтығы
 - C) органоид
 - D) эндоплазмалық тор
 - E) цитоплазманың түп негізі
24. Айқас тозаңданатын өсімдіктер селекциясында әр түрлі тармақтары өзара тозаңдандыру:
- A) Линияаралық гибридтер.
 - B) Ментор әдісі.
 - C) Полиплоидиялық әдіс.
 - D) Мутагенездік әдіс.
 - E) Өріден гибридтеу.
25. Хромосомалардың құрылысы, мөлшері, көбею мерзімдері, жыныс мүшелері.
- A) Физиологиялық өлшем.
 - B) Экологиялық өлшем.
 - C) Генетикалық өлшем.
 - D) Морфологиялық өлшем.
 - E) Анатомиялық өлшем.

14-нұсқа

1. Дара жарнақты өсімдік:
 - A) Қауын
 - B) Аскабак
 - C) Бидай
 - D) Қияр
 - E) Құнбағыс
2. Жерде тіршілік етіп, мекендейтін ағзалар жиынтығы:
 - A) Өліп біткен ағзалар
 - B) Ағзалық әлем
 - C) Өсімдіктер дүниесінен ғана тұрады
 - D) Жануарлар дүниесінен ғана тұрады
 - E) Саңырауқұлақтар дүниесіне кіреді
3. Астық тұқымдасқа жататын өсімдік:
 - A) Жүгері
 - B) Орамжапырақ
 - C) Шомыр
 - D) Пияз
 - E) Сәбіз
4. Мүйізінен бағалы дәрі алынады:
 - A) Арқар
 - B) Бұғы
 - C) Ақбөкен
 - D) Ешкі
 - E) Сныр
5. Тұмаумен ауырғанда микроорганизмдердің әсерінен құлақтың қабынатын бөлімі:
 - A) Есту түтігі.
 - B) Есту сүйектері.
 - C) Ішкі құлақ.
 - D) Сыртқы құлақ.
 - E) Органғы құлақ.
6. Адамда өкпе бөлігінің саны:
 - A) 1
 - B) 4
 - C) 5
 - D) 2
 - E) 3

7. Аш ішектің кіші кілегейлі қабығындағы көптеген ұсақ бездерден бөлшеді
- A) Ішек сөлі.
 - B) Қарын сөлі.
 - C) Бауыр.
 - D) Өт.
 - E) Тәбет сөлі.
8. Паразит саңырауқұлақтар тарататын тері ауруы.
- A) Қышыма қотыр.
 - B) Қызылша.
 - C) Аллергия.
 - D) Тұмау.
 - E) Теміреткі.
9. Тірі табиғат факторлары, яғни тірі ағзалардың өзара әсерлесуі және олардың өлі табиғатқа ықпал жасауы қалай аталатынын белгілеңіз:
- A) Шектеуші фактор.
 - B) Оңтайлы фактор.
 - C) Абиоздық фактор.
 - D) Антропогендік фактор.
 - E) Биотикалық фактор.
10. Жануарлар әлемін зерттейтін ғылым.
- A) Анатомия
 - B) География
 - C) Экология
 - D) Зоология
 - E) Ботаника
11. Жасушада органикалық қышқылдар, дәрумендер, канттар жиналатын орын:
- A) Вакуоль
 - B) Қабықша
 - C) Ядро
 - D) Пластидтер
 - E) Жасуша қосындылары.
12. Сабактың өзегі жатады
- A) Жабын ұлпасына.
 - B) Қоржинаушы ұлпаға.
 - C) Тірек ұлпасына.
 - D) Жасаушы (түзуші) ұлпаға.
 - E) Фотосинтездеуші ұлпаға.
13. Қоныздың зәр шығару мүшесі:
- A) Несеп ағар.
 - B) Жасыл жұп без.
 - C) Бүйрек.
 - D) Мальпигий.
 - E) Жұлдызша тәрізді түтік.

14. Теңіздің терең түбінде тіршілік ететін балдыр:
- A) Жасыл жіпше балдырлар.
 - B) Жасыл.
 - C) Қоңыр.
 - D) Көк-жасыл.
 - E) Қызыл.
15. Сатанбез және мальпингий тамырлары арқылы зәр шығаратын жәндік:
- A) Оңаяқты шаян
 - B) Таңқышаян
 - C) Шаршылы өрмекші
 - D) Асшаян
 - E) Омар
16. Сыртқы және ішкі секреция қызметін қатар атқаратын без:
- A) Сілекей без.
 - B) Тер бездері.
 - C) Жыныс бездері.
 - D) Қалқанша без.
 - E) Бүйрек үсті безі.
17. Арқа омыртқаларының саны
- A) 10
 - B) 12
 - C) 7
 - D) 11
 - E) 8
18. Ағзаны микробтардың енуінен сақтайды:
- A) Тромбоцит
 - B) Эритроцит
 - C) Гемоглобин
 - D) Протромбин
 - E) Лейкоцит
19. Жасушаның айналладағы құбылысқа жауабы
- A) көбею
 - B) бөліну
 - C) өсу
 - D) қозғалу
 - E) тітіркенгіштік
20. Ішектің қабырғасындағы сілемей қабықшаны бүлдіріп, жара қылады
- A) Қантышқак амеба
 - B) Лямблия
 - C) Құртамьш
 - D) Кәдімгі амеба
 - E) Лейшманья

21. Қырықбуынның жаздык өркені:
- A) Жасыл
 - B) Қызыл
 - C) Ак
 - D) Қара
 - E) Қоңыр
22. Рибосомалардың қызметі:
- A) Липидтерді синтездеу.
 - B) Ақуыз молекулаларын синтездеу.
 - C) АТФ - ты синтездеу.
 - D) Фотосинтез.
 - E) Қорғаныштық .
23. Гомозиготалы доминантты гендер:
- A) AaBb
 - B) AaBB
 - C) AABb
 - D) aabb
 - E) aaBb
24. Жануарларда мүшелер жүйесі пайда болды
- A) Протерозой.
 - B) Архей.
 - C) Кайназой.
 - D) Мезозой.
 - E) Палеозой.
25. Шығу тегі ортақ қалпында қалады.
- A) Сәйкес мүшелер.
 - B) Аналогиялық мүшелер.
 - C) Дивергенция.
 - D) Конвергенция.
 - E) Макроэволюция.

15-нұсқа

1. Биология ғылымы ... зерттейді:
 - A) Өлі табиғатты
 - B) Суды
 - C) Ауаны
 - D) Топырақты
 - E) Тірі ағзаны
2. Бидайдың әрі тұқымы, әрі жемісі
 - A) Эндоспермі
 - B) Тұқым кіндігі
 - C) Дәнегі
 - D) Жарнағы
 - E) Қауызы
3. Даражарнақты өсімдік:
 - A) Алқа
 - B) Үрмебұршақ
 - C) Қызғалдақ
 - D) Орамжапырақ
 - E) Раушангүл
4. Ылғалды сүйетін дақыл
 - A) Бидай
 - B) Арпа
 - C) Жүгері
 - D) Сұлы
 - E) Күріш
5. Қандауыршада қанқанын қызметін атқарады
 - A) Қанқа
 - B) Тері
 - C) Бұлшықет
 - D) Желі
 - E) Сірқабық
6. Жазу кезінде жарықтың түсу бағыты-
 - A) Төменнен.
 - B) Оң жақтан.
 - C) Жан-жақтан.
 - D) Сол жақтан.
 - E) Жоғарыдан.
7. Қан айнарудың бір айналымы қанша уақыт алады
 - A) 1 минут
 - B) 40 сек.
 - C) 2 минут
 - D) 27 секунд
 - E) 1,5 минут

8. Мұрын қуысында микробтарды жоятын жасушалар.
- A) Эритроциттер.
 - B) Фагоциттер.
 - C) Лейкоциттер.
 - D) Тромбоциттер.
 - E) Лимфоциттер.
9. Адамның құрсақ қуысында орналасқан мүше.
- A) Бүйрек.
 - B) Жұтқыншақ.
 - C) Өкпе.
 - D) Жүрек.
 - E) Өңеш.
10. Фотосинтездеуші және қор жинаушы ұлпалардың біріктірілген атауы.
- A) Өткізгіш
 - B) Тірек
 - C) Негізгі
 - D) Жабын
 - E) Түзуші
11. Жапырақ тактасының үстінгі және астыңғы жақ беттерін қаптайтын қабықша:
- A) Борпылдақ жасушалар
 - B) Өң
 - C) Өткізгіш шок.
 - D) Жүйкелер
 - E) Бағаналы жасушалар
12. Сүйек, шеміршек, сіңір, қан жататын ұлпа:
- A) Бұлшықет ұлпасы
 - B) Дәнекер ұлпасы
 - C) Эпителий ұлпасы
 - D) Жүйке ұлпасы
 - E) Мүшелер жүйесі
13. Балдырлардың кездесетін жері
- A) Далада.
 - B) Құрғақ ортада.
 - C) Шалғында.
 - D) Шөлде.
 - E) Дымқыл, сулы ортада.
14. Шұбалшаң бірыңғай салалы бұлшық еттерінің көмегімен:
- A) шала дамиды.
 - B) дамиды.
 - C) бекінеді.
 - D) жабысады.
 - E) денесі қысқарады.

15. Шытырман орналасады
- А) Сыртқы және ішкі құлақта
 - В) Ішкі құлақта
 - С) Ортаңғы құлақта
 - Д) Сыртқы құлақта
 - Е) Ортаңғы және сыртқы құлақта
16. Кез келген бұлшық еттердің жиырылуы ... байланысты.
- А) Энергияны пайдалануға.
 - В) Қозуға.
 - С) Оттегін пайдалануға.
 - Д) Тежелуге.
 - Е) Көмірқышқыл газын пайдалануға.
17. Бауырдағы өт сөлі мүшелер жүйесіне қолайлы әсер етеді:
- А) Тыныс алуға.
 - В) Асқорытуға.
 - С) Жүйке жүйесіне.
 - Д) Зәр шығаруға.
 - Е) Көбеюге.
18. Органикалық заттарды ыдырататын ферменттерінің органоиды:
- А) Лизосома.
 - В) Лейкопласт.
 - С) Хромопласт.
 - Д) Хлоропласт.
 - Е) Митохондрия.
19. Жер тарихының алғашқы кезеңінде тек химиялық эволюция жүріп отырғандығы туралы болжам жасаған
- А) А.Опарин
 - В) В.Докучаев
 - С) В.Вернадский
 - Д) А.Северцов
 - Е) Ф.Энгельс
20. Қарапайымдылар түрлерін алғаш ашқан ғалым:
- А) Роберт Гук
 - В) К.А.Тимирязев
 - С) Әкелі-балалы Янсендер
 - Д) С.Г.Навашин
 - Е) Антони Ван Левенгук
21. Түйнек бактериялары селбесетін өсімдік
- А) Күріш
 - В) Жоңышқа
 - С) Жүгері
 - Д) Арпа
 - Е) Бидай

22. Гликолиздің оттекті ыдырауы кезінде түзіледі.
- A) 600 кДЖ
 - B) 1520 кДЖ.
 - C) 2600 кДЖ.
 - D) 200 кДЖ.
 - E) 2000 кДЖ.
23. Мәдени өсімдіктердің шығу орталықтарын анықтады:
- A) И.Шмальгаузен.
 - B) Н.И.Вавилов.
 - C) А.Чехурдин.
 - D) Ч.Дарвин.
 - E) Г.Харди.
24. Адамдағы атавизм белгілері-
- A) адам қаңқасындағы құйымшақ.
 - B) қалың түктілігі.
 - C) соқыр ішек өскіні.
 - D) үшінші қабақ.
 - E) құлақ қалқаны.
25. Агроценоздың биогеоценоздан айырмашылықтары -
- A) табиғи сұрыпталудың тұрақты қалыптасуы.
 - B) күн энергиясын пайдалануы.
 - C) қосымша энергия жұмсауы.
 - D) барлық элементтердің топыраққа қосылуы.
 - E) экожүйелердің өзін-өзі реттеуі.

16-нұсқа

1. Жемісінің сыртқы қабатында эфир майы көп өсімдікті белгілеңіз.
 - A) Асбұршақ, үрмебұршақ.
 - B) Апельсин, мандарин.
 - C) Құрма, асқабақ.
 - D) Инжір, жаңғақ.
 - E) Алхоры, шабдалы.
2. Орманның батпаққа айналуына себепші болатын мүк.
 - A) Шымтезек мүгі
 - B) Бауыр мүк
 - C) Көкек мүгі
 - D) Нұрлы мүк
 - E) Қабыршақты мүк
3. Жаздық және күздік іріктемелері болады
 - A) Арпа, күріш.
 - B) Шалғындық атқонақ.
 - C) Жүгері, қант қамысы.
 - D) Бидай.
 - E) Жабайы сұлы.
4. Сүтқоректілердің тер бездерінің қызметі -
 - A) қорғану, қорегін иіскеп табу.
 - B) салқындату, бөліп шығару.
 - C) теріні жұмсарту.
 - D) тыныс алуды жиілету.
 - E) мекен аумағын белгілеу.
5. Дәнекер ұлпасының сұйық түрі
 - A) Сүйек
 - B) Май
 - C) Шеміршек
 - D) Сіңір
 - E) Қан
6. Сүйектің құрамындағы органикалық заттар:
 - A) Тез сынғыш қасиет береді
 - B) Сүйекке мықтылық қасиет береді
 - C) Сүйекті жұмсартады
 - D) Сүйекті қатайтады
 - E) Иілгіштік, серпімділік қасиет береді
7. Қанның құрамына жатпайтындар:
 - A) нейрондар
 - B) лейкоциттер
 - C) лимфа сұйықтығы
 - D) эритроциттер
 - E) қан пластинкалары

8. Дені сау ересек адам минутына ... рет тыныс алады:
- A) 18-20
 - B) 16-18
 - C) 22-24
 - D) 20-22
 - E) 12-14
9. Тірі жүйелердің сыртқы және ішкі әсерге жауап қайтара алу қасиеті.
- A) Қозғыштық.
 - B) Тітіркенгіштік.
 - C) Көбею.
 - D) Өзін-өзі реттеу.
 - E) Қозғалыс.
10. Қазақтың арқар-меринос тұқымын шығаруға қатысқан ғалым:
- A) X. Досмұхамедов
 - B) М. Байтенов
 - C) А. Слудский
 - D) А. Жандеркин
 - E) Ж. Кудерин
11. Тамырдың ұшынан өсуін қамтамасыз ететін жасушалар:
- A) өткізгіш ұлпа
 - B) түзуші ұлпа
 - C) механикалық және өткізгіш
 - D) механикалық ұлпа
 - E) жабын ұлпа
12. Картоптың түрі өзгерген жер асты өркені:
- A) Тамырсабақ
 - B) Шырынды сабақ
 - C) Түйнек
 - D) Сояулар
 - E) Пиязшық
13. Биіктігі 60 метрге жететін балдыр
- A) Спирогира.
 - B) Қоңыр балдыр.
 - C) Улотрикс.
 - D) Хламидомонада.
 - E) Хлорелла.
14. Көбелектердің басқа бунақденелілерден айырмашылығы:
- A) Қанаты жок, не нашар дамығын.
 - B) Қанатын ұсақ қабыршақтар қаптайды.
 - C) Екі жұп қанаты бар.
 - D) Бір жұп мөлдір қанаты бар.
 - E) Бір жұп қанаты – қатқыл, екінші жұп қанаты – жарғақ.

15. Ағзаның сыртқы ортамен байланысы
- A) Ас қорыту жүйесі арқылы.
 - B) Қан айналым жүйесі арқылы.
 - C) Зәр шығару жүйесі арқылы.
 - D) Сезім мүшелері арқылы.
 - E) Жүйке жүйесі арқылы.
16. Ауыз қуысында үш сілекей безі болады
- A) бөбешік, шықшыт, тіс түбі
 - B) бұғақ без, шықшыт без, тіс түбі
 - C) шықшыт, жақ асты, тіл асты
 - D) тіл ұшы, тіл асты, алқым
 - E) ұйқы без, тіс түбі, алқым
17. Тері эпидермисін түзетін ұлпа:
- A) Эпителий.
 - B) Жүйке.
 - C) Бірыңғай салалы бұлшықет
 - D) Дәнекер.
 - E) Шеміршек ұлпа.
18. Информасоманы ашып, оның биологиялық маңызын түсіндіруге қатысқан:
- A) Ә.Есенжолов
 - B) Қ.Сәтпаев
 - C) Т.Шарманов
 - D) М.Айтхожин
 - E) Б.Мусин
19. Семей полигонында атомдық жарылыс дауысы естілген уақыт
- A) Сағат 9-да
 - B) Сағат 7-де
 - C) Сағат 6-да
 - D) Сағат 8-де
 - E) Сағат 5-те
20. Денесінде бақалшағы бар біржасушалы қарапайым жәндік
- A) Амеба
 - B) Кірпікшелі кебісше
 - C) Арцелла
 - D) Эвглена
 - E) Лямблия
21. Күрек тістері жақсы дамыған жануарлар
- A) Сиыр, жылқы
 - B) Құндыз, тиін, ұй қояны
 - C) Кірпілер
 - D) Ит, сусар, арыстан
 - E) Көртышқан, жертесерлер

22. Жалған түлкіжем (улы) саңырауқұлағын кәдімгі түлкіжемнен (жеуге жарамды) айырмашылығы
- A) Жемісті денесі көкек айының аяғында жер бетіне дамып шығады.
 - B) Қалпақшасының үсті тегіс, қызғылт-сары түсті, қалпақшасын бөлгенде шырын бөлінбейді.
 - C) Қалпақшасы ақшыл-сары түсті, кедір-бұдырлы
 - D) Жұмсақ денесін бөлгенде түсін өзгертеді.
 - E) Жұмсақ денесін бөлгенде шырын бөлінеді.
23. Транскрипция процесі жүзеге асады:
- A) Лизосомада.
 - B) Цитоплазмада.
 - C) Вакуольде.
 - D) Ядрода.
 - E) Митохондрияда.
24. Тұқым қуалаушылықтың хромосомалық теориясының негізін қалаған.
- A) X. Де Фриз.
 - B) К. Корренс.
 - C) Ч. Дарвин.
 - D) Т. Морган.
 - E) И.Н. Вавилов.
25. Кайнозой кезеңі.
- A) Бор.
 - B) Триас.
 - C) Перм.
 - D) Девон.
 - E) Неоген.

17-нұсқа

1. Бір тұқымжарнағы бар өсімдік
 - A) Үрмебұршақ
 - B) Қараған
 - C) Бидай
 - D) Соя
 - E) Асбұршақ
2. Қазіргі кезеңде қарапайымдардың ... мыңға жуық түрі белгілі
 - A) 80 мың
 - B) 70 мың
 - C) 50 мың
 - D) 40 мың
 - E) 60 мың
3. Саңырауқұлақ жасушасында болмайды:
 - A) Ядро.
 - B) Хлорофилл.
 - C) Ядро шырыны.
 - D) Цитоплазма.
 - E) Ядрошық.
4. Алқа тұқымдас:
 - A) Қызан, қара жидек
 - B) Қайың, қазтабан
 - C) Үйеңкі, қарағай
 - D) Алма, жауқазын
 - E) Жолжелкен, бақ-бақ
5. Ұшатын сүтқоректі:
 - A) Құндыз
 - B) Жұпартышқан
 - C) Үйректұмсық
 - D) Жарқанат
 - E) Тиін
6. Қасаңқабақ – бұл
 - A) Көз алмасының түбі
 - B) Торлы қабық бөлігі
 - C) Нұрлы қабықтың бөлігі
 - D) Кірпікшелі дененің бөлігі
 - E) Ақ қабықтың алдыңғы бөлігі

7. Адамның омыртқа жотасы немесе омыртқа бағанасындағы дұрыс орналасу бөліктерін көрсетіңіз:
- A) Мойын, бел, арқа, сегізкөз, құйымшак
 - B) Мойын, сегізкөз, бел, арқа, құйымшак
 - C) Мойын, арқа, сегізкөз, бел, құйымшак
 - D) Мойын, бел, сегізкөз, арқа, құйымшак
 - E) Мойын, арқа, бел, сегізкөз, құйымшак
8. Мойын омыртқасының алдыңғы жағында орналасқан.
- A) Жұтқыншак.
 - B) Асқазан.
 - C) Ауыз қуысы.
 - D) Өңеш.
 - E) Ток ішек.
9. Органикалық дүниенің дамуының кезендері:
- A) архей, палеозой, мезозой
 - B) архей, протерезой, палеозой, мезозой, кайнозой
 - C) архей, протерезой, палеозой
 - D) протерезой, палеозой, кайнозой
 - E) мезозой, палеозой, кайнозой
10. Қазақстанның «Қызыл кітабының» екінші басылымы.
- A) 1983
 - B) 1993
 - C) 1995
 - D) 1985
 - E) 1991
11. Өсімдік мүшелерінің сыртын қаптап, кеуіп кетуден сақтайтын ұлпа
- A) Өткізгіш
 - B) Жабын
 - C) Тірек
 - D) Түзуші
 - E) Негізгі
12. Телу арқылы көбейтуге жатады:
- A) Жапырақ
 - B) Сабак
 - C) Тамырсабак
 - D) Көзшелерінен телу
 - E) Тамыры
13. Бұғылардың негізгі азығы:
- A) Иіскына
 - B) Киіз қына
 - C) Пармелия
 - D) Арктикалық қына
 - E) Кладония

14. Шұбалшаңның денесі:
- A) Жалпақ, таспалы.
 - B) Таспалы, финкасы бар.
 - C) Жалпақ, кірпікшелі.
 - D) Жұмыр, буылтықтардан тұрады.
 - E) Жұмыр, өте үшкір.
15. Мидың қабынып ауруы
- A) гайморит
 - B) гипертония
 - C) гипотония
 - D) полип
 - E) энцефалит
16. Эритроциттердің түзілетін орны:
- A) Жүрек.
 - B) Көк бауыр.
 - C) Өкпе.
 - D) Бауыр.
 - E) Кемік , жілік майы.
17. Балық бауырында, етінде, жұмыртқада болатын ағзада кальций мен фосфор тұздарының алмасуын реттейтін дәрумен
- A) D
 - B) C
 - C) B₁
 - D) A
 - E) K
18. 1 грамм май ыдырағанда бөлінетін энергия
- A) - 40,1 кДж
 - B) - 37,2 кДж
 - C) - 20 кДж
 - D) - 36 кДж
 - E) - 38,9 кДж
19. Тірі ағзалар жиынтығы жер бетінде құрайды
- A) ауа биомассасын
 - B) су биомассасын
 - C) орман биомассасын
 - D) ғаламшар биомассасын
 - E) құрлық биомассасын
20. Қанайналым жүйесі бір шеңберлі, жүрегі екі бөлімді жануар
- A) Құс
 - B) Балық
 - C) Ит
 - D) Бақа
 - E) Кесіртке

21. Қырықбуынның көбеюі
- A) Жапырағымен
 - B) Тұқыммен
 - C) Қаламшасымен
 - D) Спорамен
 - E) Бөліну арқылы
22. Оң жақ өкпе бөлігі:
- A) 3
 - B) 2
 - C) 6
 - D) 4
 - E) 5
23. РНК нуклеотидтерінің құрамына кірмейтін химиялық қосылыс:
- A) Аденин.
 - B) Тимин.
 - C) Урацил.
 - D) Фосфор қышқылы.
 - E) Рибоза.
24. Генетикалық инженерияның тарихын тұңғыш ашқан ғалым.
- A) Г. Де фриз.
 - B) Г.Морган.
 - C) Е.Сирс.
 - D) У.Бэтсон.
 - E) Б.М.Мусин.
25. Алғашқы қылқанжапырақтылар пайда болды.
- A) Палеозой.
 - B) Мезозой.
 - C) Протерозой.
 - D) Архей.
 - E) Кайнозой.

18-нұсқа

1. Гүлдің қорғаныштық қызметін атқаратын бөлімі:
 - A) Жіпше.
 - B) Аналық.
 - C) Тостағанша жапырақшалар.
 - D) Түйін.
 - E) Аталық.
2. Паразиттік тіршілік ететін амebaның түрі:
 - A) бақалшақты
 - B) бақалшақсыз
 - C) кәдімгі
 - D) сәулелі
 - E) қантышқақ
3. Жеуге жарамды саңырауқұлақ:
 - A) Қастауыш
 - B) Тат саңырауқұлағы
 - C) Еменқұлақ
 - D) Қозықұйрық
 - E) Ашықты саңырауқұлағы
4. Астық тұқымдастарының жемісі:
 - A) Бұршаққап.
 - B) Қабақ.
 - C) Қауашақ.
 - D) Жидек.
 - E) Дәнек.
5. Балықтың дене бөлімдері:
 - A) тұлға.
 - B) бас, құйрық.
 - C) бас, тұлға, құйрық.
 - D) бас, тұлға.
 - E) баскөкірек, құйрық.
6. Есту мүшесінің толтырылған сұйықтық қуысы:
 - A) Сыртқы құлақ қуысы.
 - B) Ортаңғы құлақ қуысы.
 - C) Құлақ қалқаны.
 - D) Ішкі құлақ.
 - E) Самай сүйегіндегі қуыс.
7. Оттегін тасымалдаушы қанның құрам бөлігі:
 - A) гемотромбоцит
 - B) фибрин
 - C) тромбоцит
 - D) гемоглобин
 - E) лейкоцит

8. Аскорыту жолының 3 түрлі ұлпасын белгілеңіз.
 - A) Шеміршекті, сілемейлі, эпителиальды.
 - B) Бұлшықетті, жүйкелі, эпителиальды.
 - C) Майлы, бұлшықетті, жүйкелі.
 - D) Дәнекер ұлпалы, бұлшықетті, сілемейлі.
 - E) Сүйекті, бұлшықетті, сілемейлі.
9. Адам денесінде күн сәулесінің әсерінен түзіледі:
 - A) А дәрумені.
 - B) С дәрумені.
 - C) К дәрумені.
 - D) В дәрумені.
 - E) Д дәрумені.
10. Өсімдіктер мен жануарлар қорғалатын арнайы тұтас табиғи аймақ:
 - A) Қорықша
 - B) Қорық
 - C) Жылы жай
 - D) Саяжай
 - E) Ұлттық саябақ
11. Үлкейткіш шынысы бар түтіктің атауы-
 - A) Тубус (көру түтігі)
 - B) Объектив
 - C) Зат үстелше
 - D) Окуляр
 - E) Штатив
12. Қысқарған сабақты өсімдік:
 - A) Терек
 - B) Плющ
 - C) Бақбақ
 - D) Қарбыз
 - E) Құлмақ
13. Бір жасушалы, талшықты балдыр
 - A) Ламинария.
 - B) Улотрикс.
 - C) Хламидомонада.
 - D) Хлорелла.
 - E) Спиригира.
14. Жорғалаушылар -
 - A) Сулы ортада тіршілік етуге бейімделген төменгі сатыдағы омыртқалылар
 - B) Алғаш құрлықта тіршілік етуге бейімделген төртаяқты омыртқалылар
 - C) Нағыз құрлықта тіршілік етуге бейімделген омыртқалылар
 - D) Омыртқасыз жануарлар
 - E) Жануарлар дүниесінің жоғары сатыдағы омыртқалылар

15. Сүйек, шеміршек, сіңір, майлар, кан, лимфа қандай ұлпаға жатады.
- A) Жүйке.
 - B) Эпителий.
 - C) Жабын.
 - D) Дәнекер.
 - E) Бұлшықет.
16. Иық белдеу сүйектеріне жатпайды
- A) тоқпан жілік
 - B) жауырын
 - C) шынтақ сүйек
 - D) садақ сүйек
 - E) бұғана
17. Ағзаның ішкі ортасы
- A) Глюкоза
 - B) Лимфа
 - C) Альбумин
 - D) Глобулин
 - E) Фибриноген
18. Хромосоманың қызметі:
- A) Тұқым қуалаушылық апаратын сақтайды.
 - B) Жасушаның қозғалуына әсер етеді.
 - C) Көмірсу синтездейді.
 - D) Тыныс алуға қатысады.
 - E) Фотосинтезге қатысады.
19. Арыстандар популяциясындағы дарактардың тұрақты тобы
- A) Тұрақты үйір
 - B) Тұқымтоп
 - C) Табын
 - D) Популяция
 - E) Биоценоз
20. Гидраның асқорыту-бұлшықет және безді жасушалары орналасқан қабат:
- A) Энтодерма
 - B) Гиподерма
 - C) Сірқабық
 - D) Эктодерма
 - E) Мезодерма
21. Қырықбуында фотосинтез жүреді
- A) Жасыл сабағында
 - B) Жаздық өркен
 - C) Жасыл жапырағында
 - D) Жасыл тамырында
 - E) Тамырсабағында

22. Овогенез
- A) сперманың шығуы
 - B) гаметалардың дамуы
 - C) жұмыртқа жасушасының дамуы
 - D) жасушаның дамуы
 - E) жасушалардың өзгермеуі
23. Тірі ағзалар мен биологиялық әрекеттерді адамның мақсатына сай өндірісте қолдану:
- A) Биотехнология.
 - B) Цитология.
 - C) Биохимия.
 - D) Генетика.
 - E) Биофизика.
24. Көпжасушалы балдырлар өсті.
- A) Мезозой.
 - B) Палеозой.
 - C) Кайнозой.
 - D) Архей.
 - E) Протерозой.
25. Дегенерацияның нәтижесі
- A) Жасушада ядро мен органоидтардың пайда болуы
 - B) Белсенді қозғалыстар жасау
 - C) Құрттардың сезім мүшелері жойылуы
 - D) Ми қыртысының қарқынды дамуы
 - E) Адамның шығуы

19-нұсқа

1. Биология зерттейді:
 - A) Өсімдіктердің көбеюін
 - B) Өлі табиғатты
 - C) Өсімдіктердің таралуын
 - D) Жыл мезгілі бойынша тірі табиғат өзгерістерін
 - E) Тірі ағзаларды
2. Гүлдегі аналықтың төменгі кеңейген жері:
 - A) Жіпше
 - B) Жатын (түйін)
 - C) Тозаңқап
 - D) Аузы
 - E) Мойны
3. Бидай түсімін 15%-ға төмендететін паразит саңырауқұлақ.
 - A) Діңкұлақ
 - B) Тағ саңырауқұлағы
 - C) Ақұнтақ
 - D) Қастауыш
 - E) Қаракүйе
4. Ашық тұқымды бір үйлі өсімдік.
 - A) Туйя
 - B) Самырсын
 - C) Қарағай
 - D) Секвоя
 - E) Арша
5. Мақтанын тұқымдасы:
 - A) Раушангүлділер
 - B) Күрделігүлділер
 - C) Құлқайыргүлділер
 - D) Астық
 - E) Лалагүл
6. Қағанактылар тобына жататын жылықанды омыртқалы жануарлар
 - A) Құстар класы
 - B) Жорғалаушылар класы
 - C) Жыртқыш сүтқоректілер
 - D) Қандауыршалар класы
 - E) Қосмекенділер класы
7. Шеткі жүйке жүйесінің бөлімі:
 - A) жүйкелер, жүйке түйінділері
 - B) мишық
 - C) жұлын
 - D) ми бағаны
 - E) үлкен ми сынары

8. Қан құрамындағы сұйық сарғыштау зат:
- A) жасуша аралық сұйықтық
 - B) физиологиялық сұйықтық
 - C) лимфа сұйықтығы
 - D) цитоплазма
 - E) плазма
9. Оттекті тасушы.
- A) Гепертония.
 - B) Гемофилия.
 - C) Гипотония.
 - D) Глобулин.
 - E) Гемоглобин.
10. Өсімдіктерде керексіз заттарды шығаратын ұлпа
- A) Тірек
 - B) Өткізгіш
 - C) Негізгі
 - D) Жабын
 - E) Бөліп шығарушы
11. Жапырақ пен сабақтың дамуына, тірек ұлпасының жетілуіне қажетті элемент:
- A) Калий.
 - B) Фосфор.
 - C) Темір.
 - D) Күкірт.
 - E) Азот.
12. Шұбалшаңда ас қорытылады:
- A) Ішегінде.
 - B) Ауызында.
 - C) Жемсауда.
 - D) Өңешінде.
 - E) Жұтқыншағында.
13. Жұмыр құрттардың сыртқы қабаты:
- A) Гиподерма
 - B) Көлденең жолақты бұлшықет
 - C) Бірыңғайсалалы бұлшықет
 - D) Сірқабық
 - E) Энтодерма
14. «Анализатор» деген ұғымды алғаш атаған ғалым
- A) Клавдий Гален
 - B) Н. П. Павлов
 - C) Гиппократ
 - D) Эдуард Дженнер
 - E) И. М. Сеченов

15. Бел омыртқаларының саны
- A) 7
 - B) 12
 - C) 8
 - D) 5
 - E) 4
16. Тістің қызылиектен шығып тұрған бөлігі.
- A) Тіс сауыты.
 - B) Дентин.
 - C) Тісжегі.
 - D) Түбірі.
 - E) Мойын.
17. Терінің негізгі қабаты.
- A) Мүйізгек.
 - B) Эпидермис.
 - C) Шаш.
 - D) Тырнақ.
 - E) Дерма.
18. Гольджи жиынтығын 1898 ж. жүйке жасушаларынан тапқан ғалым.
- A) К.Гольджи.
 - B) К.Шмид.
 - C) Р.Вирхов.
 - D) Т.Шванн.
 - E) К.Портер.
19. Сыртында жұқа су қабықшасы бар жоғары молекулалы жиынтық
- A) Протобионттар
 - B) Прокариоттар
 - C) Эукариоттар
 - D) Нәруыз
 - E) Коацерваттар
20. Құм шіркейлері арқылы таралатын тері ауруының түрі:
- A) Безгек ауруы
 - B) Лейшманиоз
 - C) Дизентерия
 - D) Гоммоз
 - E) Қышыма ауруы
21. Өсімдіктер былай жіктеледі:
- A) Бөлім, класс, қатар, тұқымдас, туыс, түр.
 - B) Бөлім, класс, тұқымдас, қатар, туыс, түр.
 - C) Бөлім, класс, тұқымдас, қатар, түр, туыс.
 - D) Бөлім, класс, қатар, туыс, тұқымдас, түр.
 - E) Бөлім, класс, қатар, тұқымдас, түр, туыс.

22. ДНК нуклеотидтерінің бір-бірінен айырмашылығы
- А) Азотты негіздердің санында.
 - В) Азотты негіздердің құрылысында.
 - С) Фосфор қышқылы молекуласының санында.
 - Д) Нуклеотидтер компоненттері арасындағы байланыстың сипаттамасында.
 - Е) Көмірсутектерінің құрылысында.
23. Дүние жүзінде тұңғыш рет койдың арқар-меринос тұқымы шығарылған әдіс.
- А) Туыстық емес будандастыру.
 - В) Жасанды будандастыру.
 - С) Туыстық будандастыру.
 - Д) Полиплоидия.
 - Е) Алыстан будандастыру.
24. 25-14 млн жыл бұрын тіршілік еткен, ең алғашқы адамдардың арғы тегі
- А) Дриопитектер
 - В) Питекантроптар
 - С) Парапитектер
 - Д) Рамапитектер
 - Е) Аустралопитектер
25. Консументтерге жататын ағзалар:
- А) Автотрофтар.
 - В) Хемосинтездеушілер.
 - С) Бір жасушалы балдырлар.
 - Д) Гетеротрофтар.
 - Е) Фотосинтездеушілер.

20-нұсқа

1. Жануарлар, бунакденелілер арқылы таралатын тұқымдардың құрылысының ерекшелігі:
 - A) Тұқымның сыртында тікенектері болады.
 - B) Су өткізбейтін тоз қабаты бар.
 - C) Суға батпайды.
 - D) Өсінділері ауаға толы болады.
 - E) Майда, жеңіл, құрғақ болады.
2. Саңырауқұлақтың жемісті денесінің жіпшумақтан өсіп дамуы:
 - A) Топырақта ылғал жеткіліксіз болғанда.
 - B) Жылу жеткіліксіз болғанда.
 - C) Ауа, ылғал, жылу жеткілікті болғанда.
 - D) Спорасы 20-25 см терең орналасқанда.
 - E) Ауа жетіспегенде.
3. Жеміс бермейтін өсімдіктер бөлімі.
 - A) Ашық тұқымды өсімдіктер
 - B) Гүлді өсімдіктер
 - C) Бұталы өсімдіктер
 - D) Шөптесін өсімдіктер
 - E) Жабық тұқымды өсімдіктер
4. Ұйқы ауруының қоздырғышы
 - A) Лямблия
 - B) Трипаносома
 - C) Опалина
 - D) Лейшмания
 - E) Инфузория
5. Сәндік үшін өсірілетін тауық:
 - A) Виандот.
 - B) Орыстың ақ тауығы.
 - C) Орлов.
 - D) Род-айланд.
 - E) Тауыс (павлин).
6. Ішкі секреция бездерінің бөлетіні
 - A) Фермент
 - B) Дәрумендер
 - C) Сілекей
 - D) Тер
 - E) Гормон

7. Адам жүрегінің тыныштық күйде минутына жиырылуы:
- A) 90-95 рет
 - B) 80-85 рет
 - C) 100-110 рет
 - D) 70-75 рет
 - E) 60-70 рет
8. Бір-біріне ұқсас егіздер дамыған жасушаның саны:
- A) Үш.
 - B) Көп.
 - C) Екі.
 - D) Төрт.
 - E) Бір.
9. Түр аралық күрес
- A) Жеке түрлер арасындағы күрес.
 - B) Қайшылықпен өтетін күрес.
 - C) Қоршаған ортамен күрес.
 - D) Жеке даралар арасындағы бәсекелестік.
 - E) Бір түрдің арасындағы күрес.
10. 1920-1930 жылдары «Өсімдіктану» оқулығын жазған ғалым
- A) А.Жандеркин
 - B) Б. Мусин
 - C) Х. Досмұхамедов
 - D) Ж.Күдерин
 - E) Н.В.Павлов
11. Микроскоптың көру түтігінің төменгі жағында орналасқан бөлімі:
- A) Линза
 - B) Бұранда
 - C) Айна
 - D) Окуляр
 - E) Объектив
12. Шашақ тамыр жүйесі бар өсімдік:
- A) Қауын.
 - B) Пияз.
 - C) Күнбағыс.
 - D) Бақ-бақ.
 - E) Үрмебұршақ.
13. Ақ сұламаның ас қорыту жүйесі болып табылады:
- A) Ауыз, қарын, ішек.
 - B) Ауыз, өңеш, қарын.
 - C) Ауыз, жұтқыншақ, ішек.
 - D) Ауыз, кеңірдек, ішек.
 - E) Ауыз, өңеш, ішек.

14. Регенерация дегеніміз
- A) Ұлпаның қозуы.
 - B) Мүшенің ұзаруы.
 - C) Жойылып кеткен дене бөлігінің қалпына келуі.
 - D) Жасушаның созылуы.
 - E) Дененің қозғалуы.
15. Артқы миға жатады.
- A) Мишық пен ми көпірі.
 - B) Аралық ми.
 - C) Сопакша ми.
 - D) Үлкен ми сыңарлары.
 - E) Ортаңғы ми.
16. Қаңқа бұлшықеттерін түзетін ұлпа:
- A) Жүрек бұлшықеті.
 - B) Бірыңғай салалы ет.
 - C) Дәнекер.
 - D) Көлденең жолақты.
 - E) Эпителий.
17. Қоректік заттардың жасушаға жеткізілуін қамтамасыз ететін ұлпа:
- A) Бұлшық ет.
 - B) Эпителий.
 - C) Жүйке.
 - D) Сүйек.
 - E) Қан.
18. Ағзада бүйректің атқаратын қызметі:
- A) Ақуызды ыдыратады.
 - B) Инсулин гармонын түзуге қатысады.
 - C) Адреналин гармонын түзуге қатысады.
 - D) Су мен улы қосылыстарды бөліп шығаруға қатысады.
 - E) Қанды оттегімен қанықтырыды.
19. Нуклеин қышқылының мономері:
- A) Нуклеотидтер.
 - B) Қарапайым көмірсулар.
 - C) Аминқышқылдар.
 - D) Май қышқылы.
 - E) Гликоген.
20. Адамды тері ауруына ұшырататын талшықтылар тобының өкілі
- A) Эвглена
 - B) Кірпікшелі
 - C) Амеба
 - D) Лямблия
 - E) Лейшмания

21. Қағаз өндірісінде пайдаланады
- A) Порфира
 - B) Коралина
 - C) Хондрус
 - D) Кладофора
 - E) Плюмария
22. ДНК құрылымына кірмейтін нуклеотид:
- A) урацил.
 - B) аденин.
 - C) гуанин.
 - D) азотты негіз.
 - E) тимин.
23. Цитоплазмалық тұқым қуалауды зерттеудің негізін салған.
- A) К. Коренс, Э. Баур.
 - B) Э.Чермак-Зейзенегг.
 - C) С.С.Четвериков.
 - D) И.Н.Вавилов.
 - E) К. де Фриз.
24. Алғашқы құс – археоптерикстің шыққан кезеңі
- A) Триас
 - B) Бор
 - C) Неоген
 - D) Юра
 - E) Палеоген
25. Сыртқы ортадағы маусымдық өзгерістердің ең негізгі әрекеттері.
- A) Күн жарығының ұзақтығының өзгеруі.
 - B) Жауын-шашын мөлшері.
 - C) Ауа температурасындағы өзгеріс.
 - D) Ауаның атмосфералық қысымы.
 - E) Қардың түсуі.

21-нұсқа

1. Күлте жапырақша -
 - A) тостағаншаны құрайтын сыртқы жапырақшаларлар.
 - B) күлтені құрайтын ішкі жапырақшалар.
 - C) гүлдің ең жіңішке бөлімі.
 - D) гүл сағағының кеңейген жері.
 - E) гүлдің негізгі бөлімі.
2. Саңырауқұлақтың споралары өнетін орта
 - A) құс саңғырығының іші.
 - B) су.
 - C) қарашірігі мол ылғалды топырақ.
 - D) кебу топырақ.
 - E) ылғалы мол, бірақ қарашірігі аз топырақ.
3. Хроматофоры оралма тәрізді орналасқан көпжасушалы жасыл балдыр
 - A) Хлорелла
 - B) Хлорококк
 - C) Хламидомонада
 - D) Улотрикс
 - E) Спирогира
4. Орамжапырақгүлді тұқымдастардың басқаша аталуы
 - A) Шаршыгүлділер
 - B) Алабота
 - C) Инжугүл
 - D) Құртқашаш
 - E) Лалагүл
5. Алқа тұқымдастарға жататын өсімдік
 - A) Темекі.
 - B) Итмұрын.
 - C) Сәбіз.
 - D) Бидай.
 - E) Алмұрт.
6. Аяқсыз қосмекендіні белгілеңіз.
 - A) Жасылбақа.
 - B) Саламандра.
 - C) Бақатіс.
 - D) Құрбақа.
 - E) Құртжылан.
7. Қан мен қоршаған орта арасындағы газалмасуға қатысады
 - A) Жүрек-қантамырлар жүйесі
 - B) Тынысалу жүйесі
 - C) Тірек-қимыл жүйесі
 - D) Эндокриндік жүйе
 - E) Аскорыту жүйесі

8. Адам бауырының қызметі
- А) ауру тудыратын микробтардың көбеюіне кедергі жасау.
 - В) майды қорытатын өт бөлу.
 - С) коректік заттарды ыдыратып қан мен лимфаға сіңіру.
 - Д) қорытылмаған ас қалдықтарының жылжуын жеңілдету, ағзадан шығуына әрекеттеу.
 - Е) ақуызды, майды, көмірсуды ыдырату.
9. Алғашқыда сәбидің денесі қапталады:
- А) Кіндікбауымен.
 - В) Қабықпен.
 - С) Қағанакпен.
 - Д) Тамырлармен.
 - Е) Шеміршекпен.
10. Өсімдіктерге арналған Қазақстанның «Қызыл кітабы» жарық көрді
- А) 1978 жылы
 - В) 1981 жылы
 - С) 1971 жылы
 - Д) 1986 жылы
 - Е) 1996 жылы
11. Жапырақта түзілген органикалық заттарды жер асты мүшесіне жеткізетін ұлпа
- А) Түзуші
 - В) Өткізгіш
 - С) Тірек
 - Д) Жабын
 - Е) Негізгі
12. Фотосинтез процесі кезінде атмосфераға бөлінетін газ
- А) Азот және көмірқышқыл газ.
 - В) Улы газдар.
 - С) Оттегі.
 - Д) Су.
 - Е) Көмірқышқыл газ.
13. Биттердің ауыз мүшесі:
- А) Шаншып сорғыш.
 - В) Жалап-кеміргіш.
 - С) Кеміргіш.
 - Д) Жалағыш.
 - Е) Шаншып жалағыш.
14. Жүйке ұлпасының жасушалары
- А) ақ заттар.
 - В) нейрондар.
 - С) серіктес клеткалар.
 - Д) сұр заттар.
 - Е) жүйке талшықтары.

15. Сүйектің қан түзетін бөлігі
- A) сүйек кемігі.
 - B) шеміршек.
 - C) жілік майы.
 - D) жілік.
 - E) бұғана.
16. Эритроциттердің түзілуі:
- A) Сүйектің қызыл кемігінде.
 - B) Бауырда.
 - C) Миокардта.
 - D) Қарында.
 - E) Өкпеде.
17. “В₁” дәрумені
- A) етте, сүтте, бауырда болады.
 - B) сүт, жұмыртқа, жемістерде.
 - C) астық дәнінде, бұршақ тұқымында болады.
 - D) балық майында, уылдырықта, сары майда, бүйректе кездеседі.
 - E) лимонда, апельсинде, қызанақта болады.
18. Көмірсулардың ішіндегі полисахаридтер:
- A) глюкоза
 - B) крахмал
 - C) рибоза
 - D) дезоксирибоза
 - E) фруктоза
19. Құрлық немесе су үлескісінде мекендейтін барлық тірі ағзалардың жиынтығы
- A) Тұрақты үйір
 - B) Популяция
 - C) Тұқымтоп
 - D) Табын
 - E) Биоценоз
20. Жүйке ұлпасы
- A) Өсінді
 - B) Нейрон
 - C) Тоғысу
 - D) Дендрит
 - E) Аксон
21. Эритроциттердің түзілуі
- A) Лимфа түйінінде
 - B) Бүйректе
 - C) Көк бауырда, бауырда
 - D) Сүйек кемігінде, жілік майында
 - E) Қан жүйесінде

22. Митохондрия
- A) ферменттерді жою органоиды
 - B) тұқым қуалау органоиды
 - C) нәруыз жинақтау органоид
 - D) энергия көзі органоиды
 - E) көмірсуларды синтездеу органоиды
23. Популяцияның генетикалық құрылымын зерттеген ғалым.
- A) Г. Мендель.
 - B) Н.И. Вавилов.
 - C) У. Бэтсон.
 - D) Г. Морган.
 - E) В. Иогансен.
24. Алғаш құс пайда болды
- A) Архей.
 - B) Протерозой.
 - C) Кайнозой.
 - D) Мезозой.
 - E) Палеозой.
25. Макроэволюция
- A) Жаңадан сорттардың пайда болу процестері.
 - B) Бір түрдің ішінде көптеген жаңа топтардың (түр ішіндегі популяция) пайда болу процестері.
 - C) Түрлердің жаңа белгілерінің пайда болу процестері.
 - D) Жасушалардың пайда болу процестері.
 - E) Ірі жүйелік топтардың қалыптасу процесі.

22-нұсқа

1. Аталық, аналық мүшелерін қоршайтын гүл бөлігі
 - A) Сабақ
 - B) Күлтежапырақша
 - C) Жапырақ
 - D) Жатын
 - E) Жеміс
2. Аналықтың ұшы.
 - A) Түйін
 - B) Тозаңқап
 - C) Жіпше
 - D) Ауыз
 - E) Мойын
3. Қалпақшалы улы саңырауқұлақ -
 - A) Майқұлақ.
 - B) Түлкіжем.
 - C) Жалған түбіртек.
 - D) Арышқұлақ.
 - E) Ақ саңырауқұлақ.
4. Қырықбуынның спорасының жетілетін жері:
 - A) жапырағында.
 - B) сабағында.
 - C) тамырсабағында.
 - D) көктемгі өркен масақшаларында.
 - E) жасыл өркенінде.
5. Жаңа іріктемелер, гибридтер шығару әдістерін зерттейтін ғылым:
 - A) Медицина.
 - B) Физиология.
 - C) Анатомия.
 - D) Селекция.
 - E) Генетика.
6. Жұмыртқалаушы сүтқоректі:
 - A) Мысық.
 - B) Үйректұмсық.
 - C) Сиыр.
 - D) Жылқы.
 - E) Ит.
7. Соматикалық жүйке жүйесінің ролі
 - A) жүрек қызметін басқару.
 - B) қозғалысты басқару.
 - C) сезім мүшелерінің қызметін басқару.
 - D) асқазан жұмысын басқару.
 - E) өкпе жұмысын басқару.

8. Иық белдеу сүйектері
 - A) Жамбас, тоқпан жілік
 - B) Шынтақ сүйектер
 - C) Асықты жілік, шыбық сүйек
 - D) Бұғана, жауырын
 - E) Кәрі жілік, білек
9. Кеуде қуысының қабырғасына жанаса орналасқан серпінді, борпылдақ мүше.
 - A) Өкпе плеврасы.
 - B) Көмей.
 - C) Кеңірдек.
 - D) Бронхы.
 - E) Өкпе.
10. Өсімдіктердің жасыл болуы ... байланысты:
 - A) Хлоропластарға
 - B) Вакуольге
 - C) Лейкопласторға
 - D) Цитоплазмаға
 - E) Хромопластарға
11. Тірі, бір-бірімен тығыз жанасып жататын жасушалар:
 - A) Жанаспалы
 - B) Бағаналы
 - C) Өң жасушалары
 - D) Борпылдақ жасушалар
 - E) Хлорофилі бар жасушалар
12. Бір жасушалы, талшықсыз балдыр
 - A) Улотрикс.
 - B) Ламинария.
 - C) Спирогира.
 - D) Хлорелла.
 - E) Хламидомонада.
13. Шаянтәрізділердің көбеюі
 - A) Тірідей туу арқылы.
 - B) Бүршіктену жолымен.
 - C) Қуыршақ арқылы.
 - D) Қосжынысты.
 - E) Даражынысты.
14. Адреналин гармонын бөлетін без:
 - A) Сілекей бездері.
 - B) Қалқанша безі.
 - C) Бүйрекүсті безі.
 - D) Алқым безі.
 - E) Жас бездері.

15. Қанның қызыл түсті болуы ... байланысты:
- A) қан сарысуына
 - B) лейкоциттерге
 - C) эритроциттерге
 - D) қан плазмасына
 - E) фибринге
16. Тамақтың екі елі ішекте қорытылуына әсер ететін фермент кездеседі
- A) Тері безі.
 - B) Қарын безі.
 - C) Сілекей безі.
 - D) Ұйқы безі және ішек бездері.
 - E) Бауыр.
17. Түнде зәр тоқтамайтын ауру
- A) Цистит
 - B) Нефрит
 - C) Отит
 - D) Энурез
 - E) Өрлеме
18. Диплоидты ядроның митозды жолымен бөлінген кезде түзілетін хромосомалардың жиынтығы
- A) Диплоидты.
 - B) Триплоидты.
 - C) Гаплоидты.
 - D) Тетраплоидты.
 - E) Гексаплоидты.
19. Биосфера өзін - өзі реттейді
- A) энергия айналымы болса
 - B) тірі денелер болса
 - C) зат айналымы болса
 - D) өлі денелер болса
 - E) зат пен энергия айналымы болса
20. Аш ішекте және өт жолында тіршілік ететін паразит қарапайым жәндік:
- A) лямблия
 - B) қантышқак амебасы
 - C) құртамыш
 - D) безгек паразиті
 - E) трипоносома
21. Көпжасушалы омыртқалы жануар
- A) Жасыл эвглена
 - B) Балық
 - C) Амеба
 - D) Шұбалшаң
 - E) Гидра

22. Гистон:

- A) хромосомадағы құрылыс қызметін атқаратын нәруыз
- B) хромосомадағы фосфолипид
- C) фермент
- D) хромосомадағы көмірсу
- E) нуклеин қышқылы ядродағы

23. Қазақстанда алғаш рет транслокациялық жолмен қозы мына академиктің басшылығымен алынды:

- A) Б.М.Мусиннің.
- B) Ә.Е.Еламановтің.
- C) А.Жандеркиннің.
- D) Қ.Ү.Медеубековтің.
- E) Ф.М.Мұқамбетқалиевтің.

24. Жер бетінде шығу тегінің табиғи теориясын тұжырымдаған ғалым.

- A) А.И.Опарин.
- B) Д.Тиндаль.
- C) Луи Пастер.
- D) А.Левенгук.
- E) Э.Геккель.

25. Түрден кіші жүйелік санат.

- A) Түрішілік.
- B) Түр.
- C) Тұраралық.
- D) Тіршілік.
- E) Түрше.

23-нұсқа

1. Өсімдіктер әлемін зерттейді:
 - A) Экология.
 - B) Бриология.
 - C) Зоология.
 - D) Цитология.
 - E) Ботаника.
2. Үрмебұршақ тұқымының пішіні ұқсайтын мүше
 - A) Жүрек
 - B) Өкпе
 - C) Бауыр
 - D) Бүйрек
 - E) Қуық
3. Топырақты азотты қосылыстармен байытатын бактериялар:
 - A) Түйнек бактериялары
 - B) Паразиттер
 - C) Сапрофиттер
 - D) Шіріту бактериялары
 - E) Цианобактериялар
4. Жасыл мүктің құрылысы:
 - A) ұзын төселмелі сабағы мен майда жапырақтары бар.
 - B) ұзын тамырсабағы бар, өркен ұшында споралы масақшалар дамиды.
 - C) тамыры, сабағы, жапырағы бар, гүлі жоқ.
 - D) ризоидтары жоқ, бозғылт жасыл жапырақтары мен сабағында мөлдір өлі клеткалары бар.
 - E) сабағы, жіңішке жапырақтары мен ризоидтары болады.
5. Алқа тұқымдасының гүліндегі күлте жапырақшаларының саны:
 - A) 4.
 - B) 6.
 - C) 10.
 - D) 8.
 - E) 5.
6. Тек сүтқоректілерге ғана тән ерекшеліктерін көрсетіңіз.
 - A) Ұзын жүндерінің болуы.
 - B) Іштей ұрықтанады.
 - C) Жылы қанды хайуанаттар.
 - D) Балаларын сүтпен асырау.
 - E) Төрт аяқтылар.

7. Ортаңғы құлақтағы сүйекшелердің саны
А) 4
В) 6
С) 5
D) 3
E) 2
8. Асқынғанда жөтеліп қан түкіретін жұқпалы ауру:
А) ларингит
В) силикоз
С) гайморит
D) трахеит
E) туберкулез
9. Қай дәрумен құрқұлақ ауруын емдейді:
А) E.
В) A.
С) D.
D) C.
E) B.
10. Тамыр түкшелері орналасқан аймақ:
А) Сору аймағы.
В) Бөліну аймағы.
С) Өткізу аймағы.
D) Тамыр оймақшасы.
E) Өсу аймағы.
11. Топырақта, ағаш діндерінде өсетін біржасушалы жасыл балдыр
А) Ульва
В) Спиругира
С) Хламидомонада
D) Хлорококк
E) Хлорелла
12. Тарақанның денесі:
А) бас және біріккен көкірек, құрсак
В) бас, көкірек, құрсак
С) біріккен баскөкірек және құрсак
D) біртұтас
E) басы жоқ, көкірек пен құрсак
13. Адам ағзасындағы ең ірі жасушаларды көрсетініз.
А) Лимфоциттер.
В) Жұмырытқа және жүйке жасушалары.
С) Жүйке және лимфа жасушалары.
D) Бұлшықет жасушалары.
E) Тромбоциттер.

14. Көкіректің бұлшықеттері
- A) Құрсақтық бұлшықет
 - B) Ішкі қабырғааралық бұлшықет
 - C) Ұшбасты бұлшықет
 - D) Ромб тәрізді бұлшықет
 - E) Трапеция пішінді бұлшықет
15. Жүректің кіші қанайналым шеңбері басталатын бөлігі:
- A) Оң жақ құлақша.
 - B) Сол жақ қарынша.
 - C) Оң жақ қарынша.
 - D) Сол жақ құлақша.
 - E) Қолқа.
16. Бауыр, ұйқыбезінің өзектері ашылатын мүше:
- A) Ауыз.
 - B) Ұлтабар.
 - C) Тоқ ішек.
 - D) Қарын.
 - E) Өңеш.
17. Жасушадағы энергия стансасы
- A) Цитоплазма.
 - B) Рибосомалар.
 - C) Ядро.
 - D) Лизосомалар.
 - E) Митохондриялар.
18. Тіршілік иелерінің көбею және даму өлшем бірлігі.
- A) Популяциялық.
 - B) Жасушалық.
 - C) Биогеоценоздық.
 - D) Ағзалық.
 - E) Биосфералық.
19. Биогеоценоз:
- A) Өсімдік пен жануарлар тобы.
 - B) Еркін шағылыса алатын жекелеген түрлер бірлестігі.
 - C) Ұқсас генотипі бар жекелеген түрлер бірлестігі.
 - D) Ұқсас фенотипі бар жекелеген түрлер бірлестігі.
 - E) Жер бетінің бір аймағында тірі ағзалар мен айналадағы орта арасындағы бірлестік.
20. Микроскоптағы объективтің бөлігі-
- A) Дөңес айна
 - B) Ойыс айна
 - C) Бірнеше үлкейткіш шыны
 - D) Екі үлкейткіш шыны
 - E) Бір үлкейткіш шыны

21. Жасыл эвгленаның кірпікшелі-кебішеден айырмашылығы ...
- A) Кірпікшелердің болуы.
 - B) Жарықсезгіш көздің болуы.
 - C) Ядросының болуы.
 - D) Қылаулатқышының болуы.
 - E) Гетеротрофты жолмен қоректенуі.
22. Кірпікшелі кебішенің сезімталдық қызметін атқарады:
- A) Тері жабыны
 - B) Дендрит
 - C) Арнайы талшықтар
 - D) Аксон
 - E) Мұртшалары
23. Мейоздың бірінші бөлінуі.
- A) Зиготена.
 - B) Редукциялық.
 - C) Диплотена.
 - D) Эквационды.
 - E) Лептотена.
24. Мутация ұғымын қалыптастырған голландиялық ғалым.
- A) Ч. Дарвин.
 - B) У. Бэтсон.
 - C) Г. Морган.
 - D) Г. Мендель.
 - E) Г. де Фриз.
25. Теңіз ішекқуыстылары, буылтық құрттар, ұлулардың басым көпшілігі дамыған заман
- A) Протерозой
 - B) Архей
 - C) Кайнозой
 - D) Мезозой
 - E) Палеозой

24-нұсқа

1. Гүлсерігін түзеді:
 - А) Тостағанша және күлте жапырақшалары.
 - В) Күлте жапырақшалар мен гүл сағағы.
 - С) Тек күлте жапырақшалар.
 - Д) Күлте жапырақшалары мен гүл табаны.
 - Е) Тостағанша жапырақшалары мен гүл табаны.
2. Дайын органикалық затпен коректенетіндер:
 - А) Саңырауқұлақтар.
 - В) Ағаштар.
 - С) Жасыл өсімдіктер.
 - Д) Қыналар.
 - Е) Балдырлар.
3. Қазақстанның Қызыл кітабына тіркелген қылқан жапырақты өсімдік.
 - А) Самырсын
 - В) Туния
 - С) Зеравшан аршасы
 - Д) Кәдімгі қарағай
 - Е) Секвоя
4. Мәдени өсімдік
 - А) Плаун
 - В) Қырықбуын
 - С) Мүк
 - Д) Зығыр
 - Е) Шаңжапырақ
5. Бір орнында тұрақты қоныстайтын құстар.
 - А) Отырықшы.
 - В) Өтпелі.
 - С) Кездейсоқ.
 - Д) Жыл құсы.
 - Е) Көшпелі құстар.
6. Қан бұл:
 - А) көлденең жолақты ұлпа
 - В) бұлшық ет ұлпасы
 - С) эпителий ұлпасы
 - Д) дәнекер ұлпа
 - Е) нерв ұлпасы
7. Адам ағзасында "А" дәрумені жетіспесе,
 - А) ағзаның өсуі баяулап, көздің көруі нашарлайды.
 - В) ауыздың кілегейлі қабықшасы зақымданады.
 - С) қызылсиқ қанауға бейім болып, қан аздық пайда болады.
 - Д) сүйектер қисайып, ондағы тұздардың мөлшері азаяды.
 - Е) "берн-берн" деген зілді ауру пайда болады.

8. 1863 жылы баспадан кітап болып шыққан «Мидың рефлекстері» ғылыми еңбегінің авторы:
- А) И.И. Мечников
 - В) Ч. Дарвин
 - С) С.П. Боткин
 - Д) И.П. Павлов
 - Е) И.М. Сеченов
9. Ағзадан жоғары биологиялық жүйе.
- А) Биогенез
 - В) Популяциялық
 - С) Молекулалық
 - Д) Биосфералық
 - Е) Жасушалық
10. Өсімдікте жемістің түзілетін жері (орны):
- А) аналық жатын (түйін).
 - В) аналық аузы.
 - С) аналық мойны.
 - Д) тозаңқап.
 - Е) гүл.
11. Өткізгіш шоқтардың жапырақ тақтасына орналасуы:
- А) Булану
 - В) Фотосинтез
 - С) Жүйкелену
 - Д) Қынап
 - Е) Газ алмасу
12. Бір жасушалы талшықты балдыр:
- А) Хлорелла.
 - В) Хлорококк.
 - С) Хламидомонада.
 - Д) Улотрикс.
 - Е) Спирогира.
13. Қыстап шығатын құс
- А) Акку
 - В) Дегелек
 - С) Қараторғай
 - Д) Тырна
 - Е) Шымшық
14. Қорғаныш, тірек және қоректік қызмет атқаратын ұлпа:
- А) Жүйке.
 - В) Бұлшықет.
 - С) Жүрек.
 - Д) Дәнекер.
 - Е) Эпителий.

15. Адамның қимыл-әрекетін реттеп дене тепе-теңдігін сақтайтын:
- A) алдыңғы ми
 - B) аралық ми
 - C) бас ми бағаны
 - D) мишық
 - E) ортаңғы ми
16. Сүйектердің жуандап өсуі есесіне:
- A) буын қапшығы
 - B) сүйектің кемікші бөлігі
 - C) сүйек қабы
 - D) шеміршекті қабат
 - E) оссеин заты
17. Бауырдан кейінгі кіші асқорыту безі.
- A) Сілекей.
 - B) Бауыр.
 - C) Шықшыт безі.
 - D) Жақасты безі.
 - E) Ұйқы безі.
18. Диплоидты жиынтығы бар хромосома зиготада ... қалыптасады.
- A) конъюгациялануда
 - B) ұрықтануда
 - C) мейозда
 - D) кроссинговерде
 - E) митозда
19. Ағзалардың өзара селбесіп тіршілік ету факторы:
- A) Антропогендік.
 - B) Шектеуші.
 - C) Биотикалық.
 - D) Экологиялық.
 - E) Бейбиотикалық.
20. Хлоропластары көп ұлпа
- A) Өткізгіш ұлпа
 - B) Фотосинтездеуші ұлпа
 - C) Түзуші ұлпа
 - D) Тірек ұлпасы
 - E) Қор жинаушы ұлпа
21. А.Лаверанның безгек ауруын қоздыратын паразитті ашқан жылы
- A) 1882
 - B) 1886
 - C) 1884
 - D) 1881
 - E) 1880

22. Өрмекшілердің қанайналым жүйесі
- A) Ашық қанайналым жүйесі
 - B) Қантамырлары
 - C) Тұйық қанайналым жүйесі
 - D) Құрсақ қантамырлар
 - E) Жүрек
23. ДНҚ молекуласының құрамына кіретін
- A) 2 типті неуклеотид
 - B) 4 типті неуклеотид
 - C) 3 типті неуклеотид
 - D) 5 типті неуклеотид
 - E) 6 типті неуклеотид
24. Адамның кез-келген белгілерінің бірнеше ұрпақ бойы тұқым қуалау сипатын зерттеу әдісі:
- A) егіздік.
 - B) цитогенетикалық.
 - C) популяциялық.
 - D) генеалогиялық.
 - E) биохимиялық.
25. Табиғатта түрдің тіршілік ету ареалын анықтау критеріі.
- A) Морфологиялық - анатомиялық.
 - B) Физиологиялық - систематикалық.
 - C) Экологиялық - физиологиялық.
 - D) Географиялық - экологиялық.
 - E) Генетикалық - физиологиялық.

25-нұсқа

1. Жатынның тұқым бүршігінен дамиды
 - A) Дәнек
 - B) Қауыз
 - C) Жарнак
 - D) Ұрық
 - E) Тұқым
2. Пенициллин антибиотигі алынады саңырауқұлақ.
 - A) Қалпақшалы саңырауқұлақтан
 - B) Ақұнтақ саңырауқұлағынан
 - C) Түлкіжем саңырауқұлағынан
 - D) Зең саңырауқұлағынан
 - E) Ашытқы саңырауқұлағында
3. Біржасушалылардың түр саны
 - A) 50 мың
 - B) 40 мың
 - C) 70 мың
 - D) 80 мың
 - E) 60 мың
4. Жүрегі төрт қуысты жорғалаушы:
 - A) Крокодил
 - B) Тасбақалар
 - C) Құбылғы (хамелеон)
 - D) Жыландар
 - E) Гаттерия
5. Миокард бұлшықетінен тұратын мүше.
 - A) Бауыр еті.
 - B) Қуық.
 - C) Кеуде.
 - D) Жүрек еті.
 - E) Өкпе қуысы.
6. Сүйек түзілетін ұлпа:
 - A) эпителий
 - B) көлденең жолақты бұлшықет
 - C) жүйке
 - D) дәнекер
 - E) бірыңғай салалы бұлшықет
7. Астың сілскеймен шылануы:
 - A) Тоқ ішекте.
 - B) Аш ішекте.
 - C) Бауырда
 - D) Қарында.
 - E) Ауыз қуысында.

8. Адамда жұмыртқа клеткасымен қосылатын сперматозонд саны-
 - A) көп.
 - B) біреу.
 - C) төртеу.
 - D) скеу.
 - E) үшеу.
9. Сыртқы орта жағдайларының әсерінен организм фенотипінің өзгеруі:
 - A) Генотиптік өзгергіштік.
 - B) Модификациялық, мутациялық өзгергіштік.
 - C) Модификациялық өзгергіштік.
 - D) Мутациялық өзгергіштік.
 - E) Тұқымқуалайтын өзгергіштік.
10. Қазақстанда «Қызыл кітап» тұңғыш рет шықты
 - A) 1996 жылы
 - B) 1967 жылы
 - C) 1981 жылы
 - D) 1968 жылы
 - E) 1978 жылы
11. Жапырақтың доға, қатар жүйкеленуі -
 - A) Қос жарнақтыларға тән.
 - B) Алқа тұқымдасына тән.
 - C) Раушангүлділерге тән.
 - D) Дара жарнақтыларға тән.
 - E) Бұршақ тұқымдасына тән.
12. Балдыр жасушасындағы хлоропластардың атауы
 - A) Хроматофор
 - B) Лейкопласт
 - C) Хромопласт
 - D) Таллом
 - E) Хлорофилл
13. Киімдерге дернәсілдері зиян келтіретін бунақдене:
 - A) Қаракүйе.
 - B) Өлібас.
 - C) Маса.
 - D) Қантамшы.
 - E) Тұткөбелек.
14. Рефлекторлық доға арқылы өтетін
 - A) Қозу.
 - B) Қимыл нейрон.
 - C) Сызгіш нейрон.
 - D) Көбею.
 - E) Тітіркену.

15. Қанның қызыл түсті пигменті
- А) Эритроциттер
 - В) Гемоглобин
 - С) Тромбоциттер
 - Д) Қан плазмасы
 - Е) Лейкоциттер
16. Бүйректі тексеріп емдейтін дәрігер
- А) дерматолог
 - В) хирург
 - С) терапевт
 - Д) невропатолог
 - Е) уролог
17. Жасуша құрамына кіретін органикалық қосылыстар
- А) минералды тұздар
 - В) липид, көмірсу, нәруыз
 - С) бейорганикалық заттар
 - Д) калий, натрий, кальций
 - Е) су
18. Табиғи сұрыпталу кезінде
- А) Пайдалы жақтарын алу үшін
 - В) Жаңа түрлер пайда болады
 - С) Жаңа іріктемелер шығарылады
 - Д) Жаңа қолтұқымдар шығарылады
 - Е) Адамның араласуымен болады
19. Ағзаның тіршілік ету қабілетін төмендететін фактор:
- А) Антропогендік.
 - В) Экологиялық.
 - С) Биотикалық.
 - Д) Абиотикалық.
 - Е) Шектеуші.
20. Жасушалары жас, ұдайы бөлінетін ұлпа
- А) Негізгі
 - В) Тірек
 - С) Түзуші
 - Д) Жабын
 - Е) Бөліп шығарушы
21. Безгек ауруын таратушы
- А) Безгек маса
 - В) Қандала
 - С) Кене
 - Д) Шіркей
 - Е) Сона

22. Оттегін сіңіріп, көмірқышқыл газын сыртқа шығаратын ағза
- A) Анаэробты
 - B) Газ алмасу
 - C) Аэробты
 - D) Синтез
 - E) Тынысалу
23. Жүйелеудің ең төменгі сатысы
- A) Тұқымдас
 - B) Класс
 - C) Түр
 - D) Қатар
 - E) Туыс
24. Митоздың метафаза кезеңінде:
- A) хромосомалар экваторға жинақталады, бөліну шүйкесі түзіледі.
 - B) бөліну шүйкесі жойылады, хромосомалар тарқатылып, ядро қабықшасы түзіледі, екі жас жасуша пайда болады.
 - C) ДНК синтезделіп молекула екі еселенеді.
 - D) хромосомалар ширатылады, қысқарады, жуандайды.
 - E) хромосомалар шүйке жіпшелерінің әсерімен (көмегімен) полюстерге қарай ажырайды.
25. Жер бетіндегі алғашқы организмдер:
- A) Мономерлер.
 - B) Коацерваттар.
 - C) Полимерлер.
 - D) Нуклеин қышқылы.
 - E) Протобионттар.

Дұрыс жауап кілттері

Нұсқа №	Сұрақ №																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
01	C	E	B	B	A	D	A	D	C	C	C	A	B	A	A	A	E	D	B	C	C	E	D	B	A			
02	B	C	D	E	A	C	C	D	B	E	B	E	A	E	B	D	B	C	D	A	D	A	A	B	D	C		
03	B	B	E	E	B	B	B	A	A	A	C	D	B	C	C	B	B	D	B	E	D	E	B	E	C	C		
04	C	C	D	B	D	A	B	B	A	E	B	D	C	D	B	E	D	C	C	D	A	E	E	E	C	C		
05	C	A	C	A	B	B	B	A	A	A	A	A	A	A	B	D	B	D	D	D	E	B	D	B	A	D		
06	C	B	B	E	A	A	D	C	A	B	C	A	D	C	E	B	A	D	D	C	E	E	E	A	A	B		
07	C	E	E	A	E	C	D	D	A	A	E	A	B	D	E	A	B	C	C	D	E	D	E	A	A	C		
08	E	D	B	C	C	D	E	D	B	C	D	C	B	E	D	B	D	A	D	B	B	E	C	C	C	C		
09	E	D	B	D	C	C	B	B	A	B	D	B	B	B	B	E	E	D	A	C	B	B	C	B	B	A		
10	A	A	C	B	C	A	A	C	A	E	A	C	D	E	D	A	E	C	A	E	A	C	E	C	D	D		
11	C	B	A	E	B	A	E	D	C	D	A	B	A	A	D	B	E	B	E	A	B	E	A	E	B	C		
12	C	A	E	B	D	E	D	E	D	B	E	D	B	B	C	A	C	B	A	B	E	A	E	A	B	B		
13	B	E	B	C	E	B	D	E	B	B	E	A	A	C	B	A	B	C	E	B	E	B	E	C	E	A	C	
14	C	B	A	B	E	D	A	E	E	D	A	B	D	E	C	C	B	E	E	E	A	A	B	C	A	A		
15	E	C	C	E	D	D	C	A	C	B	B	E	E	B	E	C	A	B	A	A	E	B	C	B	B	C		
16	B	A	D	B	E	E	A	B	B	D	B	B	C	B	B	E	C	A	D	B	C	B	B	D	D	E		
17	C	B	B	A	D	E	E	A	B	E	B	D	E	D	E	E	A	E	D	B	D	A	B	D	C	A		
18	C	E	D	E	C	D	D	E	B	A	C	C	C	D	D	B	B	A	A	A	B	C	A	E	C	C		
19	E	B	B	C	C	C	A	E	E	A	A	D	B	D	A	E	A	E	A	E	B	A	B	A	E	A	D	
20	A	C	A	B	E	E	D	E	A	D	E	B	C	C	A	D	E	D	A	E	D	A	E	D	A	A	D	
21	B	C	E	A	A	E	B	B	C	B	B	C	A	B	A	A	B	B	E	B	E	B	D	A	A	D	E	
22	B	D	C	D	D	B	B	D	E	A	B	D	E	C	C	D	D	A	E	A	E	A	B	A	E	A	E	
23	E	D	A	E	E	D	D	E	D	A	D	B	B	B	C	B	E	B	E	B	E	C	B	C	B	E	A	
24	A	A	C	D	A	D	A	E	B	A	C	C	E	D	D	C	E	B	C	B	E	C	B	E	A	B	D	D
25	D	D	C	A	D	D	E	B	C	E	D	A	A	A	B	E	B	B	E	C	A	C	C	A	C	A	E	

Логикалық тест тапсырмалары

1. Электр шамы, керосин, т.б. жанғыш заттар шықпай тұрған кезде Канаданың батыс жағалауында мекендеген үнділер кептірілген ұсақ балықты шырағдан орнына пайдаланған, себебі балық қаңқасында:

- A) су көп
- B) фосфор көп
- C) калий көп
- D) сүйек көп
- E) бұлшықет көп

2. Бойы аласа және сабағы жайылып өскен шыршаны өсіру үшін жасалатын әрекет:

- A) тамырын кию
- B) төбе бүршігін кию
- C) бұтағын кию
- D) жарықты көбейту
- E) көлеңкеде өсіру

3. Геологтар шөгінділер бар жерлерде мұнайдың мол қоры болатынын анықтады. Себебі мұнай түзіледі ... қалдықтарынан

- A) қырықжапырақтардың
- B) қырықбуындардың
- C) қарапайымдылардың
- D) ашықтұқымдылардың
- E) ішекқуыстылардың

4. Батпақты жердің ылғалы мол болғанымен, ол жерлерде көптеген өсімдіктер өсе алмайды. Батпақ жерлерде өсетін өсімдіктердің тамырларының қызметінің бұзылу себебі

- A) Сазды топырақ болуы
- B) Қышқылдың ортаның төмен болуы
- C) Құнарлы топырақ
- D) Топырақтағы ауаның жеткіліксіздігі
- E) Құмды топырақ

5. Қарағайлы орманда өсетін қарағайға қарағанда ашық далада өсетін қарағайдың сабағы жуан, тамыры жақсы дамыған, желге шыдамды. Өйткені оларда жақсы дамыған

- A) Қор жинаушы ұлпа
- B) Тамыр жүйесі
- C) Тірек ұлпасы
- D) Камбий
- E) Қабығы қалың

6. Иттің үлкен ми сыңарын алып тастаса:

- A) қан айналым бұзылады
- B) шартты рефлекс жоғалады
- C) шартсыз рефлекс жоғалады
- D) зәр шығару бұзылады
- E) ойлау қабілеті бұзылады

7. Ара қызыл түсті гүлді өсімдіктердің ішінен, тек көкнәрдің гүлін ғана тозандандырады. Себебі

- A) иісі хош иісті
- B) кездейсоқ тозандандырады
- C) көкнәр күлтесі күннің ультракүлгін сәулесін жұтады
- D) күлтесі ультракүлгін сәулені шағылыстырып, араға көруге жағдай жасалынады
- E) шірнелігі көп болғандықтан ара сезіп қонады

8. Аралар шірнелік жинау үшін алыстан гүлдің иісін сезеді. Себебі

- A) гүлдің иісін иіскеп жүріп табады
- B) гүлді түсі арқылы тауып алады
- C) тамақ іздеп жүріп кездейсоқ қонып, табады
- D) «бауырлаушы» араны жіберіп, соның «иісті» хабарымен табады
- E) тек сары, ақшыл түсті гүлді ғана көріп, табады

9. Өзен шаянын қайнатқанда түсі қызарып кетеді. Себебі

- A) қатты қайнатқаннан
- B) баяу қайнатқаннан
- C) шаянның көрегіне байланысты
- D) еті қызыл болғандықтан
- E) хитинді жабындағы барлық пигменттер қайнатқанда бұзылады да, тек қызыл пигменті бұзылмай, сол түсін сақтайды

10. Шыбынның дәм сезімі орналасады

- A) мұртында
- B) қанатында
- C) ауызында
- D) аяғында
- E) бүкіл денесінде

11. Суықта жаураған адам еріксіз секіреді, қозғалады. Себебі

- A) аяғы ғана тоңады
- B) амалсыздан еріксіз секіреді
- C) ойын басқа тірлікке аударғысы келеді

- D) қозғалу, секіруіне көп бұлшықеттері қатысып, энергия бөлінеді, денесі жылынады
E) өзіне басқалардың көңілін аудару үшін

12. Жарық шығарып жарқырайтын қалпақшалы саңырауқұлақ:

- A) қозықұйрық
B) түбіртек
C) көңқұлақ
D) түлкіжем
E) жерқұлақ

13. Бұл ағзалардың әрекетінен кітап сақтайтын орындар мен мұражайлар, шахталар, металдар зардап шегеді:

- A) бактериялар
B) саңырауқұлақтар
C) вирустар
D) мүктер
E) қыналар

14. Сегізаяқты «сиқырлап» ұйықтату әдісі:

- A) бір бүйіріне аудару керек
B) аузын жоғары қарату керек
C) қармалауыштарын төмен салбыратып қою керек
D) аузын жоғары, қармалауыштарын төмен жіберу
E) қармалауыштарын байлап қою

15. Тұщы су қоймасы және аумақта судың орнығу тәртібін реттеуші, жазғы, қысқы жауын-шашынды губкаша сіңіре алатын өсімдік:

- A) шымтезек мүгі
B) қырықбуын
C) шоқпарбас плаун
D) көкек мүгі
E) усасыр қырықжапырақ

16. Ең еңбекқор, сезімтал, қоғамшыл жәндік:

- A) қанқыз
B) құмырсқа
C) өзен шаяны
D) шегіртке
E) дәуіт

17. Қыста жертөлеге көктемге дейін сақтауға 200 кг картоп салынды. Қыс бойы ол жерден картоп алынған жоқ. Көктемде алып өлшегенде 170 кг картоп қалғаны анықталды. 30 кг картоптың жоғалу себебі

- A) Температура жоғары болуы

- В) Көбеюіне байланысты
- С) Тышқандар жеп қойды
- Д) Қоректенуіне байланысты
- Е) Тыныс алуына байланысты

18. Жапондықтардың өмірінің ұзақ болу себебі:

- А) тек жасанды тағамды пайдалануы
- В) ауасының таза болуы
- С) денсаулық сақтауды бірінші орынға қоюы
- Д) теңіз ағзаларын тағамда көп пайдалануы
- Е) мәдениетінің жоғары болуы

19. Өсімдіктің «өгейшөп» деп аталу себебі:

- А) жалғыз өседі
- В) басқа өсімдіктің көмегімен өседі
- С) жапырақ тақтасының екі түрлі болуы
- Д) бір үйлі өсімдік болғандықтан
- Е) дара жынысты болғандықтан

20. Испандықтар «махаббат алмасы», итальяндықтар «алтын алма», үнділіктер «ірі жидек», К. Линней «қасқыр шабдалы» деп атау берген өсімдік:

- А) алма
- В) қызан
- С) қызылша
- Д) анар
- Е) шабдалы

Логикалық тест тапсырмаларының дұрыс жауап кілттері

Сұрақ №	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Жауап кілттері	В	В	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	В

Биология пәні бойынша оқу-әдістемелік құрал. / Астана:

«Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК, 2010 – 112 б.

Жауапты редактор Оғарбаева Р.Ж.

Компьютерде беттеу Жаренов К.Г.

Басуға 17.11.2009 ж. қол қойылды. Пішімі 60x84/16.

Әріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа парағы 7.

Таралымы 7269 дана. Тапсырыс № 2733

“Астана полиграфия” акционерлік қоғамының баспаханасында басылды.

Астана қ., Брусиловский к. 87.